

HE 58/2025 vp

**HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE
VUODEN 2025 TOISEKSI LISÄTALOUSARVIOKSI**

Viitaten yleisperusteluihin ja yksityiskohtaisten perustelujen selvitysoosiin ehdotetaan,

että eduskunta hyväksyisi oheen liitetyn ehdotuksen toiseksi lisätalousarvioksi vuodelle 2025.

Helsingissä 28.5.2025

Pääministeri

PETTERI ORPO

Valtiovarainministeri *Riikka Purra*

YLEISPERUSTELUT

Eduskunnalle annetaan hallituksen esitys vuoden 2025 *toiseksi* lisätalousarvioksi.

Talouden näkymät

Valtiovarainministeriön huhtikuun ennusteen mukaan bruttokansantuote kasvaa 1,3 % v. 2025. Inflaation hidastumisen ja palkkojen korotusten myötä kotitalouksien reaaliensiot ovat kääntyneet kasvuun. Kotitalouksien kulutusta on kuitenkin vähentänyt heikko tulo- ja työllisyyskehitys sekä heikko luottamus talouteen. Sen sijaan energiasiirtymään ja teknologian kehitykseen liittyviin investointeihin odotetaan nopeaa kasvua. Lisäksi rakentamisessa suhdanteen pohja on ohi-tettu, ja asuntorakentaminen elpyy.

Työllisyys vähenee edelleen, mutta kääntyy kasvuun vuoden 2025 aikana, kun tuotanto piristyy. Työttömyysaste nousee kuitenkin n. 8,8 prosenttiin v. 2025.

Epävarmuus on kasvanut selvästi maailmantaloudessa kauppapoliittisten jännitteiden kiristyttyä alkuvuonna 2025. Jos Yhdysvaltojen ilmoittamia tullien korotuksia ei saada neuvoteltua alemmiksi, jää talouden kasvu ennustettua heikommaksi.

Tuloarviot

Tuloarviota ehdotetaan alennettavaksi kokonaisuudessaan nettomääräisesti 187 milj. eurolla. Verotuloarviota ehdotetaan alennettavaksi 485 milj. eurolla. Uusi verotuloarvio perustuu pitkälti huhtikuussa julkaistun valtiovarainministeriön kokonaistaloudelliseen ennusteeseen.

Ansio- ja pääomatuloveron tuottoarviota ehdotetaan alennettavaksi 98 milj. eurolla. Yhteisöveron tuottoarviota ehdotetaan alennettavaksi 226 milj. eurolla. Muutoksia selittävät ennakoitua alemmat kertymät sekä heikentyneet veropohjat. Perintö- ja lahjaveron tuottoarviota ehdotetaan korotettavaksi 95 milj. eurolla kertymätietojen perusteella.

Arvonlisäveron tuottoarviota ehdotetaan alennettavaksi 272 milj. eurolla. Muutosta selittävät kertymätiedot sekä ennuste veropohjan kehityksestä. Lisäksi tuottoarviosta on poistettu makeisten ja suklaan arvonlisäverokorotus, jonka oli tarkoitus tulla voimaan 1.6.2025. Apteekkiveroa ehdotetaan korotettavaksi 16 milj. eurolla kertymätietojen perusteella.

Sekalaisten tulojen arviota ehdotetaan korotettavaksi yhteensä 308 milj. eurolla. Ehdotus sisältää mm. 200 milj. eurolla korotetun arvion aiemmilta vuosilta siirrettyjen määrärahojen peruutuksista.

Osuutta Suomen Pankin voitosta ehdotetaan alennettavaksi 10 milj. eurolla, koska Suomen Pankki ei maksa tuloutusta valtiolle v. 2025.

Valtioneuvoston kanslia

Valtioneuvoston kanslialle ehdotetaan valtioneuvoston yhteiseen hallitusohjelman ja hallituksen tekemien linjausten toimeenpanoon tarkoitettuun määrärahaan 2 milj. euron lisäystä.

Valtioneuvoston päätöksentekoa tukevaan tutkimustoimintaan ehdotetaan hiilinielujen ja -varastojen tutkimuksen ja havainnointijärjestelmän kehittämiseen 8,1 milj. euroa.

Ulkoministeriön hallinnonala

Ulkoministeriölle ehdotetaan n. 2,3 milj. euron lisäystä investointisuojausopimuskiistojen aiheuttamiin menoihin.

Oikeusministeriön hallinnonala

Rikosseuraamuslaitokselle ehdotetaan 8,1 milj. euroa aserikossäännösten uudistamisen kerta-luonteisiin menoihin. Säädösten uudistaminen kasvattaa tarvittavien vankipaikkojen määrää.

Sisäministeriön hallinnonala

Öljy- ja kemikaalivahinkojen torjuntavalmiuden vahvistamiseen ehdotetaan yhteensä 5 milj. euroa lisäystä.

EU:n sisäasioiden rahastojen kansallisiin ohjelmiin ehdotetaan lisärahoitusta 30,7 milj. euroa. Lisäykset aiheutuvat vuoden 2025 alkupuolella tarkentuneista arvioista liittyen rahoituksen vuosittaiseen kohdentamiseen.

Väestönsuojelun kehittämiseen ehdotetaan 21 milj. euroa lisärahoitusta.

Poliisin toimintamenoihin ehdotetaan lisäystä 1,2 milj. euroa rahapeliuudistuksen toimeenpanoon ja 0,7 milj. euroa Estlink 2 -kaapelin vaurioitumisesta poliisille muodostuneisiin ylimääräisiin kustannuksiin.

Rajavartiolaitokselle korvataan n. 7 milj. euroa Itämeren kriittisen vedenalaisen infrastruktuurin suojaamisesta ja poliisin tutkinnan tukemisesta sekä välineellistetyin laittoman maahantulon hallinnasta ja poikkeuslain toimeenpanovalmiudesta aiheutuneista ylimääräisistä kustannuksista. Rajavartiolaitoksen investointimenoihin ehdotetaan myönnettäväksi 3 milj. euron määräraha sekä 11 milj. euron valtuus ja siihen liittyen 1 milj. euron määräraha merellisen suorituskyvyn vahvistamiseen.

Pelastustoimeen ehdotetaan 6 milj. euroa lisäystä vaaratiedottamisen ja väestön varoittamisen kehittämiseen.

Puolustusministeriön hallinnonala

Puolustusvoimille ehdotetaan 35 milj. euron lisärahoitusta kaikkien puolustushaarojen materiaalin kunnossa- ja ylläpidon tason nostoon. Kykyä vastaanottaa tukea liittolaismailta ehdotetaan vahvistettavan 15 milj. euron lisämäärärahalla.

PVKEH 2025 -tilausvaltuuden enimmäismäärää ehdotetaan lisättävän n. 130 milj. euroa räjähdysainehankintoihin, jotka ajoittuvat vuosille 2025—2037. Laivue 2020 -tilausvaltuuden enimmäismäärään ehdotetaan n. 78 milj. euron lisäystä laivojen rakentamisen aloituksen viivästymisen aiheuttamiin lisäkustannuksiin. Tilausvaltuuksia koskevat lisäykset eivät edellytä lisämäärärahaa, sillä ne rahoitetaan hallinnonalalle määritellyn määrärahakehyksen sisällä.

Ukrinaan toimitetun puolustusmateriaalin korvaamiseen liittyvät lisämäärärahat ehdotetaan sisällytettävän Puolustusvoimien Ukrainan tukemiseen liittyvään tilausvaltuuteen (UKR 2023), jonka kokonaismäärä nousisi n. 197 milj. eurolla. Korvaavista hankinnoista aiheutuvat menot toteutuvat vuosina 2024—2032. Lisäksi Puolustusvoimien toimintamenoihin ehdotetaan 3,6 milj. euron lisäystä Ukrainalle annettavan tuen kustannusten kattamiseen.

Maanpuolustus- ja veteraanijärjestöjen toiminnan tukemiseen ehdotetaan 1 milj. euron määrärahan lisäystä jaettavaksi valtionapuna Maanpuolustuskoulutusyhdistykselle (MPK) koulutustoiminnan tason ylläpitämiseen.

Puolustusministeriön hallinnonalan määrärahoja ehdotetaan lisättävän yhteensä 19,7 milj. euroa vuoden 2024 toteutuneen indeksikehityksen mukaisena tarkistuksena, kun hintakehitys on osoittautunut ennakolta tehtyä kustannustasotarkistusta nopeammaksi.

Valtiovarainministeriön hallinnonala

Verohallinnolle ehdotetaan yhteensä n. 4 milj. euron lisäystä Gentax-/Omavero-ohjelmiston versionvaihdon sekä virtuaalivaluuttojen kansainvälisen tietojenvaihdon investointimenoihin.

Tullin toimintamenoihin ehdotetaan yhteensä 7,4 milj. euron lisäystä tulliselvitysjärjestelmän kokonaisuudistuksen jatkamiseen, pakotteiden valvonnan ja välineellistetyin maahantulon aiheuttamiin ylimääräisiin kustannuksiin sekä Tullin toimitilahankkeisiin.

Verotuksen liittyviin korkomenoihin ehdotetaan 62 milj. euron lisäystä.

Valtiovarainministeriölle ehdotetaan 12 milj. euron lisäystä, jota saa käyttää koulutuksen korvaamisesta annetussa laissa tarkoitetun korvauksen maksamiseen Työllisyysrahastolle.

Rahapeliuudistuksen toimeenpanosta aiheutuviin tietojärjestelmämenoihin ehdotetaan 9,6 milj. euroa.

Valtiovarainministeriölle ehdotetaan 2,1 milj. euron valtuutta eurooppalaiseen kvanttiviestintäinfrastruktuuriin liittyvän EURO QCI -hankkeen toisen vaiheen kansalliseen rahoitusosuuteen.

EU-jäsenmaksuihin varattua määrärahaa ehdotetaan vähennettävän 50 milj. eurolla tarkentuneen arvion perusteella.

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala

Kansallismuseon uudisosan ohjelmistotuotannon käynnistämiseen ehdotetaan 0,6 milj. euron määrärahaa.

Harrastamisen Suomen malliin ehdotetaan 5 milj. euron korotusta toiminnan laajentamiseksi.

Suomi ja ruotsi toisena kielenä -opetuksen kehittämiseen ehdotetaan 8 milj. euron lisäystä, jolla toteutetaan kielitaidon arvioinnin valtakunnallinen malli, Opetushallituksen kehittämistoimia sekä toiminnan jalkauttaminen kuntiin.

Tampereen teatterin peruskorjaus- ja laajennushankkeeseen ehdotetaan 2,5 milj. euron suuruista avustusta. Suomen Kansallisteatterin kuparikaton peruskorjauksen suunnitteluun ehdotetaan n. 1 milj. euron määrärahaa.

Muut opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan lisäykset ovat yhteensä n. 3,2 milj. euroa. Ne sisältävät rahoitusta mm. Kansallisarkistolle Rauhankadun peruskorjauksen aineistosiirtoihin ja arkistojen massadigitointiin sekä yhteiseen valtionavustusjärjestelmään tarvittavien lisäosien kehittämiseen Suomen Akatemialle ja Taiteen edistämiskeskukselle.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala

Suurpetojen aiheuttamien porovahinkojen korvaamiseen sekä riistavahinkolain mukaisten kotieläin-, viljelys- ja irtaimistovahinkojen korvauksiin ehdotetaan yhteensä 2,8 milj. euron lisäystä.

Tuotannonmenetykskorvauksiin turkistarhoille ehdotetaan 1,6 milj. euroa.

Osana maatalouden ja maankäyttösektorin ilmastotoimia ehdotetaan maa- ja metsätalousministeriölle 8,5 milj. euroa metsien kasvun sekä hiilinielujen vahvistamiseen informaatio-ohjauksella. Lisäksi Suomen metsäkeskukselle ehdotetaan 3,5 milj. euroa metsälainsäädännön toimeenpanon tietojärjestelmien uudistamiseen.

Itäisen Suomen ohjelman mukaiseen Metsähallituksen luontomatkailun toimenpidekokonaisuuteen ehdotetaan n. 0,5 milj. euron määrärahaa maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla.

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala

Jäänmurtopalveluiden hankintaan ehdotetaan 220 milj. euron valtuutta, joka kattaisi kolme jäänmurron sopimusta sopimuskaudella 2025—2028. Esitettävä valtuus ja palvelusopimukset eivät edellytä lisämäärärahaa, vaan rahoitus sisältyy perusväylänpidon vuotuisen määrärahakehykseen.

Hallituksen investointiohjelmasta ehdotetaan rahoitettavaksi seuraavat hankkeet:

- Eurooppalaisen raidelevyyden ratayhteyksien suunnitteluun välille Tornio—Haaparanta—Kemi ehdotetaan myönnettäväksi 20 milj. euron valtuus ja 1 milj. euron määräraha.
- Valtatie 27 Ylivieskan eteläinen ylikulkusilta -hankkeen toteuttamiselle ehdotetaan myönnettäväksi 14 milj. euron valtuus ja 1 milj. euron määräraha.
- Kantatien 67 ja valtatie 19 parantamiseksi välillä Kivisaari—Atria ehdotetaan myönnettäväksi 11 milj. euron valtuus ja 1 milj. euron määräraha.
- Valtatie 25 rakentamiseksi keskikaidetieksi välillä Meltola—Mustio ehdotetaan myönnettäväksi 17 milj. euron valtuus ja 0,5 milj. euron määräraha.
- Kotkan Keltakallioon rakennettavan akkumateriaalitehtaan tieyhteyksien (maantielle 357, Hurukselantie) parantamiseksi ehdotetaan myönnettäväksi perusväylänpitoon 4,8 milj. euron määräraha.

Lisäksi hallituksen investointiojelmaan sisältyvien jo päätettyjen hankkeiden valtuuksia ehdotetaan tarkistettavan seuraavasti:

- Tampereen henkilöratapiha -hankkeen valtuutta ehdotetaan korotettavaksi 20 milj. eurolla 183 milj. euroon.
- Kantatie 68 Edsevö—Pietarsaari, vaihe 3 -hankkeen valtuutta ehdotetaan korotettavaksi 2 milj. eurolla 9,5 milj. euroon.
- Savonrata välillä Kouvola—Kuopio, nopeuden ja kapasiteetin noston suunnittelu -hankkeen valtuutta ehdotetaan korotettavaksi 1,2 milj. eurolla 4,2 milj. euroon.

Vuosien 2026—2029 julkisen talouden suunnitelmassa sovitun mukaisesti eräiden liikennehankkeiden rahoitusta aikaistetaan yhteensä 190 milj. eurolla vuodelle 2025 vuosilta 2026 ja 2027.

Inkoon meriväylän parantaminen -hankkeen toteuttamiselle ehdotetaan myönnettäväksi 5 milj. euron valtuus ja määräraha. Määräraha ehdotetaan katettavaksi EU:n Verkkojen Eurooppa -ohjelmasta saaduilla tuilla.

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala

Energiatohokkuussopimusten seurantajärjestelmän uudistamiseen ehdotetaan kertaluonteista n. 0,5 milj. euron rahoitusta.

Diana 6G -testikeskuksen toimintaan ja kehittämiseen ehdotetaan 5 milj. euron kertaluonteista määrärahaa.

Laivanrakennuksen innovaatioiden kehittämiseen ehdotetaan n. 27 milj. euron valtuuden lisäystä. Menot rahoitetaan siirrolla tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotuista. Valtuudesta ei arvioida aiheutuvan menoja v. 2025.

Uusiutuvan energian tuotantotuen määrärahan tarvearviota ehdotetaan alennettavaksi 25 milj. eurolla.

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala

Valtion rahoitusosuuteen työttömyysetuuksien ansioturvasta ja perusturvasta ehdotetaan yhteensä 103,5 milj. euron lisäystä. Tarve aiheutuu työllisyystilanteen heikentymisestä.

Valtion osuuteen yrittäjien eläkelaista johtuviin menoihin ehdotetaan 60,1 milj. euron lisäystä arvioitua alhaisemman vakuutusmaksutulon seurauksena.

Kela-korvausmenoihin ehdotetaan 65 vuotta täyttäneiden valinnanvapauskokeilun rahoittamiseen 14,8 milj. euron lisäystä osana hallituksen investointiohjelmaa. Kokeilun on tarkoitus käynnistyä 1.9.2025. Lisäksi kokeiluun liittyen ehdotetaan n. 0,8 milj. euroa Kansaneläkelaitoksen toimintamenoihin ja 0,5 milj. euron lisäystä tutkimukseen kokeilun vaikutuksista.

Suomen Punaisen Ristin Veripalvelulle myönnettävään valtionavustukseen ehdotetaan 6,3 milj. euroa kansallisen verihuollon varautumisen tason nostamiseksi.

Ympäristöministeriön hallinnonala

Itäisen Suomen ohjelman mukaisen Metsähallituksen luontomatkailun kokonaisuuteen ehdotetaan n. 2,1 milj. euron määrärahaa ympäristöministeriön hallinnonalalla.

Kurikan kaupungissa sijaitsevan Panfurin vanhan turkismuokkaamoalueen pilaantuneen maaperän ja valtakunnallisesti merkittävän pohjavesiesiintymän puhdistamiseen ehdotetaan 0,5 milj. euron määrärahaa.

Velanhoitomenot

Korkomenoarviota on tarkistettu toteutuneiden korkomenojen, lainanoton sekä korkotasokehityksen mukaisesti. Velanhoitomenoja ehdotetaan vähennettävän 197 milj. eurolla.

Muut muutokset hallinnonaloilla

Tasavallan presidentin kanslialle ehdotetaan Mäntyniemen irtaimiston uusimiseen rakennuksen perusparannuksen jälkeen 0,6 milj. euroa ja Mariankatu 1:n talousrakennuksen perusparannuskustannuksiin 2,5 milj. euroa.

Lisätalousarvioesitykseen sisältyy myös useita aiemmin myönnettyjen määrärahojen uudelleenbudjetoiteja eri hallinnonaloilla.

Tasapaino ja valtionvelka

Varsinaisten tulojen 187 milj. euron vähennys ja määrärahojen 757 milj. euron lisäys huomioon ottaen vuoden 2025 toinen lisätalousarvioesitys lisää valtion nettolainanoton tarvetta 944 milj. eurolla. Valtion nettolainanotoksi vuonna 2025 arvioidaan n. 13,2 mrd. euroa. Valtionvelan määrän vuoden 2025 lopussa arvioidaan olevan n. 183 mrd. euroa, mikä on n. 64 % suhteessa bruttokansantuotteeseen.

Budjettitalouden tuloarviot, määrärahat ja tasapaino, milj. euroa

	2024 Tilinpäätös	2025 Hyväksytty talousarvio (TA+LTA)	2025 Hallituksen esitys	2025 Yhteensä
Määrärahat yhteensä				
(pl. valtionvelan vähentäminen)	86 710	89 326	757	90 083
— Valtionvelan korot (pääluokka 36)	3 206	3 191	-197	2 994
Tuloarviot yhteensä				
(pl. nettolainanotto ja velanhallinta)	74 572	77 037	-187	76 850
— Verotulot	64 442	67 456	-485	66 971
— Muut tulot	10 130	9 581	298	9 879
Nettolainanotto ja velanhallinta				
(mom. 15.03.01)	12 133	12 289	944	13 233
— Nettolainanotto	12 579	-	-	-
— Velanhallinta	-446	-	-	-

Vaalikauden kehys

Kehykseen luettavia menoja ehdotetaan lisättäväksi 593 milj. eurolla. Vuoden 2025 kehysmenojen taso olisi 77 632 milj. euroa.

Vuoden 2025 ensimmäisen lisätalousarvion jälkeen kuluvan vuoden jakamaton varaus oli 504 milj. euroa, joka piti sisällään 200 milj. euroa vuoden 2024 käyttämättä jäänyttä jakamatonta varasta. Vuodelta 2024 siirtynyt jakamaton varaus on tässä lisätalousarvioesityksessä käytetty kokonaan kertaluontoisiin menoihin. Kun huomioidaan kehyksen rakennemuutokset ja kehysmenojen lisäys, jää kuluvan vuoden jakamattomaksi varaukseksi 81 milj. euroa.

Kehyksen hinta- ja rakennemuutokset, milj. euroa

Momentti	Asia	2025
	Sopimusperusteinen hintakorjaus (Puolustusvoimien menojen indeksikorjauksen tarkistus vuoden 2024 toteutuneen hintakehityksen mukaiseksi)	19,7
	Sopimusperusteinen hintakorjaus (valtion sopimusratkaisu vuosille 2025—2028)	50,9
Useita momentteja	Ajoitusmuutos hallituksen investointiohjelman laajenuksessa, johon varauduttiin kevään 2025 kehyspäätöksessä 200 milj. euron kehysvarauksella vuosille 2026—2027.	16,8
27.10.01	Ukrainalle annettava tuki. Kehyksen ulkopuolista menoa kehysäännön mukaisesti.	3,6
27.10.01	Vuoden 2024 määrärahan uudelleenbudjetointi Puolustusvoimien toimintamenojen tilausvaltuuteen.	18,8
27.10.18	Aiemmin päätetyn Ukrainalle annettavan tuen määrän täsmentyminen. Kehyksen ulkopuolista menoa kehysäännön mukaisesti.	-7,0
28.70.01	Momentin 28.70.20 vuoden 2024 määrärahan uudelleenbudjetointi toimintatapojen ja digitalisaation kehittämiseen.	4,0

Kehyksen hinta- ja rakennemuutokset, milj. euroa

Momentti	Asia	2025
28.90.30 ja 28.90.32	Käyttämättä jäänyt kuntien digitalisaation kannustinavustusten määräraha vuodelta 2023 peruutetaan ja palautetaan peruspalvelujen valtionosuuteen.	3,3
29.01.29 ja 29.01.31	Tekninen muutos. Kopiointia, tallennusta ja käyttöoikeuksia koskevan tiedotus- ja selvitystoiminnan arvonlisäveromenot siirretään maksettavaksi toiselle momentille hallinnonalan sisällä. Siirto pienentää kehyksen ulkopuolisen momentin 29.01.29 ja lisää kehykseen kuuluvan momentin 29.01.31 määrärahoja.	2,0
29.40.51	Ajoitusmuutos Suomen Akatemian tietojärjestelmähankkeen maksatuksissa.	-0,9
29.40.54	Ajoitusmuutos strategisen tutkimusrahoituksen maksatuksissa.	-1,2
30.40.22	Vuoden 2023 määrärahan uudelleenbudjetointi ravinteiden kierrätyksen kokeiluohjelman rahoitukseen.	3,0
31.10.20	VR-yhtymä Oyj:ltä ostetuista raiteista saadun kauppahinnan hyvityksen käyttö mainittujen raiteiden kunnostukseen. Läpivirtauserä, jota vastaava tulo on tuloutunut momentille 12.31.10.	0,6
31.10.30	Vuoden 2023 määrärahan uudelleenbudjetointi avustuksiin liikenne- ja viestintä-verkkoihin.	4,6
31.10.31	Vuoden 2023 määrärahan uudelleenbudjetointi kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen ja kuntien joukkoliikennehankkeisiin.	3,5
31.10.77	EU:n CEF-tukea vastaava määräraha väylähankkeisiin. Läpivirtauserä, jota vastaava korvaus tuloutuu momentille 12.31.10.	5,0
31.10.77	Savonradan nopeuden ja kapasiteetin noston suunnittelu välillä Kouvola—Kuopio. Hanke on osa hallitusohjelmaan sisältyvää investointiohjelmaa. Kehystasoa korotetaan menoja vastaavasti.	0,3
32.20.40	Ajoitusmuutos TKI-tukien maksatuksissa.	-3,5
32.20.46	Ajoitusmuutos laivanrakennuksen innovaatiotuen maksatuksissa.	11,4
33.10.60 ja 33.30.60	Yli 65-vuotiaiden valinnanvapauskokeilu osana Kela-korvausten uudistamista. Hanke on osa hallitusohjelmaan sisältyvää investointiohjelmaa. Kehystasoa korotetaan menoja vastaavasti.	16,1
35.01.01 ja 35.20.01	ARA:n toimintamenomomentilta peruutetun määrärahan uudelleenbudjetointi ympäristöministeriön toimintamenoihin.	1,1
35.20.34	Vuoden 2023 määrärahan uudelleenbudjetointi avustuksiin kuntien, seurakuntien ja yhdistysten kiinteistöjen öljylämmityksestä luopumiseen.	4,6
35.20.56	Vuoden 2023 määrärahan uudelleenbudjetointi avustuksiin asuinrakennusten öljy- ja kaasulämmityksestä luopumiseen.	14,0
	Vuodelta 2024 siirtynyttä käyttämätöntä jakamatonta varausta käytetään mm. seuraaviin lisätalousarvioesityksen kertaluonteisiin menoihin: Jo päätettyjen väylähankkeiden aikaistaminen (190 milj. euroa), vaaratiedottaminen ja väestön varoittaminen (6 milj. euroa) sekä tulliselvitysjärjestelmien kokonaisuudistuksen jatkaminen (4 milj. euroa).	200,0
Yhteensä		370,6

Eduskunnan vuodelle 2025 hyväksymät määrärahat ja nyt ehdotettavat määrärahojen muutokset pääluokittain, euroa

	Pääluokka	Hyväksytty talousarvio (TA+LTA)	Hallituksen esitys	Yhteensä
21.	Eduskunta	147 890 000	75 000	147 965 000
22.	Tasavallan presidentti	47 456 000	3 168 000	50 624 000
23.	Valtioneuvoston kanslia	246 565 000	10 911 000	257 476 000
24.	Ulkoministeriön hallinnonala	1 221 216 000	-4 459 000	1 216 757 000
25.	Oikeusministeriön hallinnonala	1 212 286 000	15 798 000	1 228 084 000
26.	Sisäministeriön hallinnonala	2 225 020 000	141 543 000	2 366 563 000
27.	Puolustusministeriön hallinnonala	6 605 911 000	106 353 000	6 712 264 000
28.	Valtiovarainministeriön hallinnonala	40 221 391 000	62 931 000	40 284 322 000
29.	Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	8 488 944 000	121 625 000	8 610 569 000
30.	Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	2 626 626 000	22 010 000	2 648 636 000
31.	Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	3 839 372 000	213 740 000	4 053 112 000
32.	Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	3 669 546 000	-5 370 000	3 664 176 000
33.	Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	15 327 979 000	242 465 000	15 570 444 000
35.	Ympäristöministeriön hallinnonala	254 649 000	23 056 000	277 705 000
36.	Valtionvelan korot	3 191 233 000	-197 000 000	2 994 233 000
Yhteensä		89 326 084 000	756 846 000	90 082 930 000

Eduskunnan vuodelle 2025 hyväksymät tuloarviot ja nyt ehdotettavat tuloarvioiden muutokset osastoittain, euroa

	Osasto	Hyväksytty talousarvio (TA+LTA)	Hallituksen esitys	Yhteensä
11.	Verot ja veronluonteiset tulot	67 456 150 000	-485 000 000	66 971 150 000
12.	Sekalaiset tulot	6 901 563 000	308 009 000	7 209 572 000
13.	Korkotulot, osakkeiden myyntitulot ja voiton tuloutukset	2 602 111 000	-10 000 000	2 592 111 000
15.	Lainat (pl. nettolainanotto ja velan- hallinta)	77 186 000	-	77 186 000
Yhteensä (pl. nettolainanotto ja velanhallinta)		77 037 010 000	- 186 991 000	76 850 019 000
15.03.01 Nettolainanotto ja velanhallinta		12 289 074 000	943 837 000	13 232 911 000
Yhteensä		89 326 084 000	756 846 000	90 082 930 000

Vuoden 2025 II lisätalousarvio

TULOARVIOT

Osasto 11	€
11. VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT	-485 000 000
01. Tulon ja varallisuuden perusteella kannettavat verot	-229 000 000
01. Ansio- ja pääomatuloverot, vähennystä	-98 000 000
02. Yhteisövero, vähennystä	-226 000 000
04. Perintö- ja lahjaverot, lisäystä	95 000 000
04. Liikevaihdon perusteella kannettavat verot ja maksut	-256 000 000
01. Arvonlisävero, vähennystä	-272 000 000
03. Apteekkivero, lisäystä	16 000 000

Osasto 12

12. SEKALAISET TULOT	308 009 000
24. Ulkoministeriön hallinnonala	1 805 000
99. Ulkoministeriön hallinnonalan tulot, lisäystä	1 805 000
26. Sisäministeriön hallinnonala	3 509 000
98. EU:lta saatavat tulot , lisäystä	3 509 000
27. Puolustusministeriön hallinnonala	-7 000 000
99. Puolustusministeriön hallinnonalan muut tulot, vähennystä	-7 000 000
29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	87 100 000
50. Rahoitusosuudet Opetushallituksen toimeenpanemiin ohjelmiin ...	87 100 000
31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	5 000 000
10. Hallinnonalan virastojen tulot, lisäystä	5 000 000
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	7 995 000
99. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan muut tulot, lisäystä	7 995 000
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	9 600 000
99. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan muut tulot, lisäystä ..	9 600 000
39. Muut sekalaiset tulot	200 000 000
04. Siirrettyjen määrärahojen peruutukset, lisäystä	200 000 000

Osasto 13

13. KORKOTULOT, OSAKKEIDEN MYYNTITULOT JA VOITON TULOJEN TULOUTUKSET	-10 000 000
04. Osuus valtion rahalaitosten voitosta	-10 000 000
01. Osuus Suomen Pankin voitosta, vähennystä	-10 000 000

Osasto 15

15. LAINAT	943 837 000
03. Valtion nettolainanotto ja velanhallinta	943 837 000
01. Nettolainanotto ja velanhallinta, lisäystä	943 837 000

Tuloarvioiden kokonaismäärä:**756 846 000**

MÄÄRÄRAHAT

Pääluokka 21		€
21. EDUSKUNTA		75 000
40. Valtiontalouden tarkastusvirasto		75 000
01. Valtiontalouden tarkastusviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä		75 000
Pääluokka 22		
22. TASAVALLAN PRESIDENTTI		3 168 000
02. Tasavallan presidentin kanslia		3 168 000
01. Tasavallan presidentin kanslian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä		668 000
75. Perusparannukset (siirtomääräraha 5 v), lisäystä		2 500 000
Pääluokka 23		
23. VALTIONEUVOSTON KANSLIA		10 911 000
01. Hallinto		10 867 000
01. Valtioneuvoston kanslian toimintamenot (siirtomääräraha 3 v), lisäystä		2 685 000
02. Ministereiden, heidän valtiosihteeriensä ja erityisavustajiensa palkkaukset (arviomääräraha), lisäystä		82 000
23. Valtioneuvoston päätöksentekoa tukeva tutkimustoiminta (siirtomääräraha 3 v), lisäystä		8 100 000
30. Oikeuskanslerinvirasto		44 000
01. Oikeuskanslerinviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä		44 000

Pääluokka 24

24. ULKOMINISTERIÖN HALLINNONALA	-4 459 000
01. Ulkoasiainhallinto	4 392 000
01. Ulkoasiainhallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	4 392 000
10. Kriisinhallinta	—
20. Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot (arviomääräraha)	—
30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö	-8 851 000
66. Varsinainen kehitysyhteistyö (siirtomääräraha 3 v), vähennystä	-10 616 000
68. Kehitysyhteistyön yhteistoimintahankkeet (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	1 805 000
69. Tuki Ukrainalle (siirtomääräraha 3 v), vähennystä	-40 000

Pääluokka 25

25. OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	15 798 000
01. Ministeriö ja hallinto	611 000
01. Oikeusministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä ...	344 000
03. Oikeushallinnon erityisviranomaiset -viraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	176 000
05. Oikeusrekisterikeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	91 000
10. Tuomioistuimet	2 970 000
01. Korkeimman oikeuden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	88 000
02. Korkeimman hallinto-oikeuden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	116 000
03. Muiden tuomioistuinten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	2 766 000
15. Oikeuspalvelut	837 000
01. Oikeuspalveluviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	837 000
20. Ulosotto	988 000
01. Ulosottolaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	988 000

Päälukka 26

19

30. Syyttäjät	601 000
01. Syyttäjälaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	601 000
40. Rangaistusten täytäntöönpano	9 791 000
01. Rikosseuraamuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	9 791 000

Päälukka 26

26. SISÄMINISTERIÖN HALLINNONALA	141 543 000
01. Hallinto	110 890 000
01. Sisäministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	223 000
04. Kriisinhallintakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	20 000
25. Öljy- ja kemikaalivahinkojen torjunta (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	2 500 000
26. EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan ohjelmakaudella 2021—2027 (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	30 647 000
29. Sisäministeriön hallinnonalan arvonnalisäveromenot (arviomääräraha), lisäystä	54 000 000
50. Eräät avustukset (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	21 500 000
51. Eräät investointiavustukset (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	2 000 000
10. Poliisitoimi	10 038 000
01. Poliisitoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	9 608 000
02. Suojelupoliisin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	430 000
20. Maasta poistamis- ja noutokuljetuksista aiheutuvat menot (arviomääräraha)	—
20. Rajavartiolaitos	13 318 000
01. Rajavartiolaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä ..	9 318 000
70. Rajavartiolaitoksen investoinnit (siirtomääräraha 5 v), lisäystä	4 000 000
30. Pelastustoimi ja hätäkeskustoiminta	6 581 000
01. Pelastustoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	6 018 000
02. Hätäkeskuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä ..	462 000
03. Pelastusopiston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	101 000
40. Maahanmuutto	716 000
01. Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	716 000
22. Vapaaehtoinen paluu (siirtomääräraha 2 v)	—

Pääluokka 27

27. PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	106 353 000
01. Puolustuspolitiikka ja hallinto	153 000
01. Puolustusministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	153 000
10. Sotilaallinen maanpuolustus	106 139 000
01. Puolustusvoimien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	109 179 000
18. Puolustusmateriaalihankinnat (siirtomääräraha 5 v), vähennystä ...	-4 040 000
19. Monitoimihävittäjien hankinta (siirtomääräraha 5 v)	—
50. Maanpuolustus- ja veteraanijärjestöjen toiminnan tukeminen (kiinteä määräraha), lisäystä	1 000 000
30. Sotilaallinen kriisinhallinta	61 000
20. Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenot (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	61 000

Pääluokka 28

28. VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA	62 931 000
01. Hallinto	354 000
01. Valtiovarainministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	439 000
21. Valtiovarainministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-85 000
10. Verotus ja tulli	78 039 000
01. Verohallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	7 144 000
02. Tullin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	8 783 000
03. Kansallisen tulorekisterin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	112 000
95. Verotukseen liittyvät korkomenot (arviomääräraha), lisäystä	62 000 000
20. Palvelut valtioyhteisölle	248 000
01. Valtiokonttorin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	248 000
30. Tilastotoimi, taloudellinen tutkimus ja rekisterihallinto	796 000
01. Tilastokeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	445 000
02. Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	37 000

Pääluokka 29

21

03. Digi- ja väestötietoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	314 000
40. Valtion alue- ja paikallishallinto	579 000
01. Aluehallintoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	579 000
60. Valtionhallinnon yhteiset henkilöstömenot	12 000 000
12. Osaamisen kehittäminen (arviomääräraha)	12 000 000
70. Valtionhallinnon kehittäminen	13 610 000
01. Toimintatapojen ja digitalisaation kehittäminen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	4 000 000
04. Rahapeliuudistuksen toimeenpano (siirtomääräraha 3 v)	9 610 000
20. Tuottavuuden edistäminen (siirtomääräraha 2 v)	—
40. Turvallisuusviranomaisten viestintäverkot (siirtomääräraha 3 v) ...	—
80. Siirrot Ahvenanmaan maakunnalle	-5 781 000
30. Ahvenanmaan tasoitusmaksu (arviomääräraha), lisäystä	644 000
34. Ahvenanmaan verotasoitus (arviomääräraha), vähennystä	-6 425 000
90. Kuntien tukeminen	3 263 000
30. Valtionosuus kunnille peruspalvelujen järjestämiseen (arviomääräraha), lisäystä	8 763 000
31. Kuntien yhdistymisen taloudellinen tuki (arviomääräraha), vähennystä	-5 500 000
32. Valtionavustus kuntien kannustinjärjestelmiin (siirtomääräraha 3 v)	—
92. EU ja kansainväliset järjestöt	-40 177 000
03. Rahoitusvakausviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	32 000
68. Suomen osuus Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankin sekä Kansainvälisen rahoitusyhtiön pääoman korottamisesta (arviomääräraha)	—
69. Maksut Euroopan unionille (arviomääräraha), vähennystä	-40 209 000

Pääluokka 29**29. OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN
HALLINNONALA****121 625 000****01. Hallinto, kirkollisasiat ja toimialan yhteiset menot****108 660 000**

01. Opetus- ja kulttuuriministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	238 000
02. Opetushallituksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä ...	203 000

Pääluokka 29

03. Opetushallituksen yhteydessä toimivien viranomaisten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	33 000
04. Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	12 000
05. Suomen Akatemian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä ..	755 000
06. Kansallisarkiston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	1 802 000
07. Kotimaisten kielten keskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	43 000
08. Varastokirjaston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	9 000
09. Opintotuen muutoksenhakulautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	7 000
10. Taiteen edistämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	146 000
11. Suomenlinnan hoitokunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	13 000
12. Museoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	722 000
13. Saavutettavuuskirjasto Celian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	37 000
14. Kansallisen audiovisuaalisen instituutin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	40 000
29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha), vähennystä	-2 048 000
30. Lasten ja nuorten harrastustoiminta (siirtomääräraha 3 v), lisäystä ..	5 000 000
31. Eräät Opetushallituksen menot ja avustukset (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	89 148 000
53. Jatkuvan oppimisen ja osaamisen kehittäminen (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	12 500 000
10. Varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus ja vapaa sivistystyö	8 315 000
01. Valtion yleissivistävän koulutuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	315 000
20. Perusopetuksen, varhaiskasvatuksen ja vapaan sivistystyön yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	8 000 000
20. Ammatillinen koulutus ja lukiokoulutus	47 000
01. Valtion ammatillisen koulutuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	47 000
40. Korkeakouluopetus ja tutkimus	356 000
20. Korkeakoululaitoksen ja tieteen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v), vähennystä	-2 000 000
51. Suomen Akatemian tutkimusmäärärahat (arviomääräraha), lisäystä ..	3 600 000
54. Strateginen tutkimusrahoitus (arviomääräraha), vähennystä	-1 244 000
80. Taide ja kulttuuri	4 247 000
16. Ylimääräiset taiteilija- ja sanomalehtimieseläkkeet (arviomääräraha)	—
20. Museoviraston kulttuuri- ja nähtävyydenkohteiden tilakustannukset (siirtomääräraha 2 v)	—

Päälukka 30

23

50. Avustukset taiteen ja kulttuurin edistämiseen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	2 500 000
53. Valtionavustus tilakustannuksiin (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	65 000
56. Valtionrahoitus kansallisten taidelaitosten toimintaan (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	1 482 000
75. Toimitilojen ja kiinteistövarallisuuden perusparannukset ja kunnossapito (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	200 000

Päälukka 30**30. MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN
HALLINNONALA****22 010 000****01. Hallinto ja tutkimus****809 000**

01. Maa- ja metsätalousministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	187 000
05. Luonnonvarakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	622 000
22. Tutkimus ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	700 000
40. Maa- ja elintarviketalouden sekä luonnonvaratalouden huoltovarmuuden vahvistaminen, viennin edistäminen ja arvonnäytteen kehittäminen (siirtomääräraha 3 v), vähennystä	-700 000

10. Maaseudun kehittäminen

—

64. EU:n ja valtion rahoitusosuus alueelliseen ja paikalliseen maaseudun kehittämiseen (siirtomääräraha 3 v)	—
--	---

20. Maa- ja elintarviketalous**2 105 000**

01. Ruokaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	505 000
20. Eläinlääkintähuolto ja kasvintuhoajien torjunta (arviomääräraha), lisäystä	1 600 000

40. Luonnonvaratalous**18 053 000**

22. Luonnonvara- ja biotalouden edistäminen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	11 500 000
42. Petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	2 800 000
46. Valtionavustus Suomen metsäkeskukselle (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	3 753 000

64. Metsähallitus**661 000**

50. Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	661 000
--	---------

Pääluokka 31

70. Maanmittaus ja asunto-osakkeiden kirjaaminen	382 000
01. Maanmittauslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	382 000

Pääluokka 31

31. LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA	213 740 000
---	--------------------

01. Hallinto ja toimialan yhteiset menot	1 357 000
---	------------------

01. Liikenne- ja viestintäministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	169 000
02. Liikenne- ja viestintäviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	353 000
03. Väyläviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	505 000
04. Ilmatieteen laitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	330 000

10. Liikenne- ja viestintäverkot	212 278 000
---	--------------------

20. Perusväylänpito (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	5 376 000
30. Avustukset liikenne- ja viestintäverkkoihin (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	4 602 000
31. Eräät avustukset (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	3 500 000
77. Väyläverkon kehittäminen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	198 800 000

20. Liikenteen ja viestinnän palvelut	105 000
--	----------------

21. Julkisen henkilöliikenteen palvelujen ostot ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	105 000
---	---------

Pääluokka 32

32. TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HALLINNONALA	-5 370 000
--	-------------------

01. Hallinto	3 916 000
---------------------	------------------

01. Työ- ja elinkeinoministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	235 000
02. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	2 595 000
04. Geologian tutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	253 000
05. Innovaatiorahoituskeskus Business Finlandin toimintamenot (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	240 000
06. Kilpailu- ja kuluttajaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	187 000

Pääluokka 33

25

07. Patenti- ja rekisterihallituksen toimintamenot (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	100 000
08. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	228 000
09. Energiaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	99 000
10. Digitalisaation kehittäminen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	450 000
41. Erityisavustus Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:n tutkimusinfrastruktuuriin (arviomääräraha), vähennystä	-471 000
95. Eräät oikeudenkäyntikulut ja korvaukset (arviomääräraha)	—
20. Uudistuminen ja vähähiilisyys	-4 886 000
40. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen (arviomääräraha), lisäystä	8 692 000
46. Laivanrakennuksen innovaatiotuki (arviomääräraha), lisäystä	11 422 000
48. Uusiutuvan energian tuotantotuki (arviomääräraha), vähennystä ...	-25 000 000
30. Työllisyys ja yrittäjyys	3 500 000
40. Alueiden kestävä kasvun ja elinvoiman tukeminen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	5 000 000
41. Valtionavustus Työkanava Oy:n toimintaan (siirtomääräraha 3 v) .	—
51. Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut (siirtomääräraha 2 v)	—
64. EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n alue- ja rakennepolitiikan ja muihin koheesiopolitiikan ohjelmiin (arviomääräraha), vähennystä	-1 500 000
40. Yritysten erityisrahoitus	-7 800 000
42. Valtiontuki sähköhuollon varmistamiseksi (arviomääräraha), lisäystä	200 000
47. Finnvera Oyj:n tappiokorvaukset (arviomääräraha), vähennystä	-8 000 000
50. Kotoutuminen ja kansainvälinen osaaminen	-100 000
03. Kotoutumisen ja työvoiman maahanmuuton edistäminen (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-100 000

Pääluokka 33**33. SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN
HALLINNONALA****242 465 000****01. Hallinto****1 044 000**

01. Sosiaali- ja terveysministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	225 000
04. Valtion mielisairaaloiden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	500 000
05. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen alaisten lastensuojeluyksiköiden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	—

06. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen alaisen vankiterveydenhuollon yksikön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	239 000
07. Sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	80 000
25. Sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallinen tiedonhallinta (siirtomääräraha 3 v)	—
02. Valvonta	719 000
03. Säteilyturvakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	145 000
05. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	225 000
06. Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	40 000
07. Työsuojelun aluehallintoviranomaisten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	309 000
03. Tutkimus- ja kehittämistoiminta	2 752 000
04. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	752 000
63. Eräät erityishankkeet (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	2 000 000
10. Perhe- ja asumiskustannusten taseus, perustoimeentulotuki ja eräät palvelut	750 000
54. Asumistuki (arviomääräraha)	—
60. Kansaneläkelaitoksen sosiaaliturvarahastojen toimintakulut (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	750 000
20. Työttömyysturva	103 500 000
50. Valtionosuus työttömyysetuuksien ansioturvasta ja vuorottelukorvauksesta (arviomääräraha), lisäystä	50 000 000
52. Valtionosuus työttömyysetuuksien perusturvasta (arviomääräraha), lisäystä	53 500 000
30. Sairausvakuutus	11 300 000
50. Korvaukset rajat ylittävistä terveydenhuollosta (arviomääräraha), vähennystä	-4 000 000
60. Valtion osuus sairausvakuutuslaista johtuvista menoista (arviomääräraha), lisäystä	15 300 000
40. Eläkkeet	60 100 000
52. Valtion osuus yrittäjän eläkelaista johtuvista menoista (arviomääräraha), lisäystä	60 100 000
60. Sosiaali- ja terveydenhuollon tukeminen	62 300 000
30. Valtion korvaus terveydenhuollon ja sosiaalihuollon valtakunnallisen valmiuden kustannuksiin (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	6 300 000

Pääluokka 35

27

31. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kansallinen kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	—
34. Valtion korvaus erinäisistä terveydenhuollon kustannuksista (arvio- määräraha), vähennystä	-500 000
39. Palvelurakenteen kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	—
61. Elpymis- ja palautumissuunnitelman rahoitus sosiaali- ja terveyden- huoltoon (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	56 200 000
64. Valtion korvaus rikosasioiden sovittelun järjestämisen kustannuk- siin (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	300 000

Pääluokka 35**35. YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA 23 056 000****01. Ympäristöhallinnon toimintamenot 2 544 000**

01. Ympäristöministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	2 270 000
04. Suomen ympäristökeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	274 000

10. Ympäristön- ja luonnonsuojelu 2 692 000

22. Eräät ympäristömenot (siirtomääräraha 3 v)	—
52. Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät (siirtomääräraha 3 v), li- säystä	2 192 000
61. Vesien- ja ympäristönhoidon tukeminen (siirtomääräraha 3 v), li- säystä	500 000
63. Luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmenot (siirtomäärära- ha 3 v)	—

20. Yhdyskunnat, rakentaminen ja asuminen 17 820 000

01. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen toimintamenot (siirto- määräraha 2 v), vähennystä	-840 000
34. Avustukset kuntien kiinteistöjen öljylämmityksestä luopumiseen (siirtomääräraha 3 v)	4 600 000
37. Avustukset vihreää siirtymää tukevan rakentamisen toteuttamiseen (siirtomääräraha 3 v)	60 000
56. Avustukset asuinrakennusten öljy- ja kaasulämmityksestä luopumi- seksi (siirtomääräraha 3 v)	14 000 000

Pääluokka 36

36. VALTIONVELAN KOROT	-197 000 000
01. Valtionvelan korko	-197 000 000
90. Valtionvelan korko (arviomääräraha), vähennystä	-197 000 000

Määrärahojen kokonaismäärä:**756 846 000**

TULOARVIOT

Osasto 11

VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT

01. Tulon ja varallisuuden perusteella kannettavat verot

01. Ansio- ja pääomatuloverot

Momentilta vähennetään 98 000 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys johtuu veropohjaennusteen sekä lähdeveron kertymäennusteen alenemisesta. Kertymäarviossa on huomioitu myös verontilityksissä sovellettavien veronsaajaryhmittäisten verovuosien 2024 ja 2025 jako-osuuksien oikaisut.

2025 II lisätalousarvio	-98 000 000
2025 talousarvio	26 746 000 000
2024 tilinpäätös	25 677 724 023
2023 tilinpäätös	24 589 546 494

02. Yhteisövero

Momentilta vähennetään 226 000 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys johtuu ennakoitua pienemmistä kertymätiedoista sekä veropohjaennusteen päivittämisestä.

2025 II lisätalousarvio	-226 000 000
2025 I lisätalousarvio	-134 000 000
2025 talousarvio	5 708 000 000
2024 tilinpäätös	5 428 942 812
2023 tilinpäätös	5 746 308 086

04. Perintö- ja lahjavero

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 95 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu ennustettua korkeammista kertymätiedoista.

2025 II lisätalousarvio	95 000 000
2025 talousarvio	949 000 000
2024 tilinpäätös	1 257 679 516
2023 tilinpäätös	1 169 419 884

04. Liikevaihdon perusteella kannettavat verot ja maksut

01. Arvonlisävero

Momentilta vähennetään 272 000 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennyksessä on huomioitu arvonlisäveron kertymätiedot, makrotaloudellisen ennusteen päivittyminen ja veroperustemuutoksiin liittyvät muutokset.

2025 II lisätalousarvio	-272 000 000
2025 talousarvio	23 591 000 000
2024 tilinpäätös	21 558 029 290
2023 tilinpäätös	21 404 692 530

03. Apteekkivero

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 16 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu apteekkien liikevaihtoon perustuvan ennakoidun apteekkiveron kertymisen tarkentumisesta.

2025 II lisätalousarvio	16 000 000
2025 talousarvio	200 000 000
2024 tilinpäätös	206 437 577
2023 tilinpäätös	218 210 247

Osasto 12

SEKALAISET TULOT

24. Ulkoministeriön hallinnonala

99. Ulkoministeriön hallinnonalan tulot

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 1 805 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 1 505 000 euroa aiheutuu Suomen ja Euroopan komission yhteistoimintahankkeen Africa Europe Digital Innovation Bridge 2.0 (AEDIB 2.0) komission rahoitusosuudesta ja 300 000 euroa EU Digital Ethiopia Skills and TVET Action (DESTA) -hankkeen komission rahoitusosuudesta.

Vastaavat menot on budjetoitu momentille 24.30.68.

2025 II lisätalousarvio	1 805 000
2025 talousarvio	32 428 000
2024 tilinpäätös	43 808 706
2023 tilinpäätös	35 163 342

26. Sisäministeriön hallinnonala

98. EU:lta saatavat tulot

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 3 509 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu EU:n sisäasioiden rahastojen ohjelmakauden 2021—2027 kansallisiin ohjelmiin osoitettavista lisärahoitusosuuksista.

2025 II lisätalousarvio	3 509 000
2025 talousarvio	97 274 000
2024 tilinpäätös	166 283 693
2023 tilinpäätös	96 554 507

27. Puolustusministeriön hallinnonala

99. Puolustusministeriön hallinnonalan muut tulot

Momentilta vähennetään 7 000 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu Euroopan rauhanrahastosta saatavan tuloarvion päivittämisestä.

2025 II lisätalousarvio	-7 000 000
2025 I lisätalousarvio	97 000 000
2025 talousarvio	167 305 000
2024 tilinpäätös	176 004 524
2023 tilinpäätös	41 992 471

29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala

50. Rahoitusosuudet Opetushallituksen toimeenpanemiin ohjelmiin

Momentille arvioidaan kertyvän 87 100 000 euroa.

Selvitysosa: Momentille tuloutetaan EU:n, Pohjoismaiden ministerineuvoston ja muiden rahoittajien rahoitusosuuksilla Opetushallituksen toimeenpanemien kansainvälistymistä edistävien ohjelmien tulot.

Vastaavat menot on budjetoitu momentille 29.01.31.

Tulojen arvioitu kertymä (euroa)

Erasmus+	74 075 000
Euroopan solidaarisuusjoukot	2 655 000
Team Europe -aloitteet	4 000 000
Nordplus	6 300 000
Transatlantic Classroom Program	70 000
Yhteensä	87 100 000

2025 II lisätalousarvio	87 100 000
-------------------------	------------

31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala

10. Hallinnonalan virastojen tulot

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 5 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys on EU:n myöntämien CEF-tukien maksatuksia väyläverkon kehittämiss Hankkeille. Vastaavat menot on budjetoitu momentille 31.10.77.

2025 II lisätalousarvio	5 000 000
2025 talousarvio	24 600 000
2024 tilinpäätös	57 675 979
2023 tilinpäätös	34 367 830

32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala

99. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan muut tulot

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 7 995 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu Työkanava Oy:n lakkauttamisesta.

2025 II lisätalousarvio	7 995 000
2025 talousarvio	124 250 000
2024 tilinpäätös	183 545 453
2023 tilinpäätös	674 644 917

33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala

99. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan muut tulot

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 9 600 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu rintamaveteraaneille myönnettyjen kotiin vietävien avopalveluiden määrärahan arvioitua suuremmista palautuksista.

2025 II lisätalousarvio	9 600 000
2025 talousarvio	54 388 000
2024 tilinpäätös	71 376 814
2023 tilinpäätös	18 029 935

39. Muut sekalaiset tulot

04. Siirrettyjen määrärahojen peruutukset

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 200 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu käyttämättä jäävien siirtomäärärahojen arvion tarkentumisesta.

2025 II lisätalousarvio	200 000 000
2025 talousarvio	300 000 000
2024 tilinpäätös	1 046 421 945
2023 tilinpäätös	11 299 970 241

Osasto 13

KORKOTULOT, OSAKKEIDEN MYYNTITULOT JA VOITON TULOUTUKSET

04. Osuus valtion rahalaitosten voitosta

01. Osuus Suomen Pankin voitosta

Momentilta vähennetään 10 000 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu siitä, että Suomen Pankki ei vuonna 2025 maksa tuloutusta valtiolle.

2025 II lisätalousarvio	-10 000 000
2025 talousarvio	10 000 000
2024 tilinpäätös	—
2023 tilinpäätös	—

Osasto 15

LAINAT

03. Valtion nettolainanotto ja velanhallinta

01. Nettolainanotto ja velanhallinta

Momentille merkitään lisäystä 943 837 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu tuloarvioiden ja määrärahojen muutoksista.

2025 II lisätalousarvio	943 837 000
2025 I lisätalousarvio	-210 947 000
2025 talousarvio	12 500 021 000
2024 tilinpäätös	12 133 274 864
2023 tilinpäätös	12 697 725 659

MÄÄRÄRAHAT

Pääluokka 21 EDUSKUNTA

40. Valtiontalouden tarkastusvirasto

01. Valtiontalouden tarkastusviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 75 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksellä varmistetaan poliittisen mainonnan valvontatehtävän lisäresursointi lain tullessa voimaan lokakuussa 2025.

2025 II lisätalousarvio	75 000
2025 talousarvio	17 530 000
2024 tilinpäätös	17 585 000
2023 tilinpäätös	17 062 000

Pääluokka 22

TASAVALLAN PRESIDENTTI

02. Tasavallan presidentin kanslia

01. *Tasavallan presidentin kanslian toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 668 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 600 000 euroa aiheutuu Mäntyniemen irtaimiston uusimisesta rakennuksen peruseräparannuksen jälkeen ja 68 000 euroa palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	668 000
2025 talousarvio	9 146 000
2024 tilinpäätös	9 577 000
2023 tilinpäätös	8 871 000

75. *Peruseräparannukset* (siirtomääräraha 5 v)

Momentille myönnetään lisäystä 2 500 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu Mariankatu 1:ssä sijaitsevan talousrakennuksen peruseräparannuskustannuksista.

2025 II lisätalousarvio	2 500 000
2025 talousarvio	25 000 000
2024 tilinpäätös	25 000 000
2023 tilinpäätös	20 000 000

Pääluokka 23

VALTIONEUVOSTON KANSLIA

01. Hallinto

01. Valtioneuvoston kanslian toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 2 685 000 euroa.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahasta on varattu 7 000 000 euroa valtioneuvoston yhteiseen hallitusohjelman ja hallituksen tekemien linjausten toimeenpanoon.

Selvitysosa: Lisäyksestä 60 000 euroa on siirtoa momentilta 33.01.01 arkiston järjestämiseen, 50 000 euroa siirtoa momentilta 25.01.01 laajennettuun hankintojen tukeen, 2 000 000 euroa aiheutuu valtioneuvoston yhteisestä hallitusohjelman ja hallituksen tekemien linjausten toimeenpanosta ja 575 000 euroa palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	2 685 000
2025 talousarvio	155 156 000
2024 tilinpäätös	170 353 000
2023 tilinpäätös	155 283 000

02. Ministereiden, heidän valtiosihteeriensä ja erityisavustajiensa palkkaukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 82 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	82 000
2025 talousarvio	15 649 000
2024 tilinpäätös	13 483 192
2023 tilinpäätös	11 783 432

23. Valtioneuvoston päätöksentekoa tukeva tutkimustoiminta (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 8 100 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää Helsingin yliopistolle, Ilmatieteenlaitokselle ja Luonnonvarakeskukselle hiilinielujen ja -varastojen tutkimuksen ja havainnointijärjestelmän kehittämishankkeesta aiheutuviin menoihin ja avustuksiin.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että momentille lisätään käyttösuunnitelma seuraavasti:

Käyttösuunnitelma (1 000 euroa)

01.	Valtioneuvoston ja sen ministeriöiden yhteinen tutkimus- ja selvitystoiminta	6 000
02.	Hiilinielujen ja -varastojen tutkimus ja havainnointijärjestelmä	8 100
Yhteensä		14 100

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

Selvitysosa: Lisäys osoitetaan hiilinielujen ja -varastojen tutkimuksen ja havainnointijärjestelmän kehittämishankkeelle. Hanke täydentää ymmärrystä maankäyttösektorin hiilivirroista ja -varannoista.

2025 II lisätalousarvio	8 100 000
2025 talousarvio	6 000 000

30. Oikeuskanslerinvirasto

01. Oikeuskanslerinviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 44 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	44 000
2025 talousarvio	4 384 000
2024 tilinpäätös	4 564 000
2023 tilinpäätös	4 488 000

Pääluokka 24

ULKOMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ulkoasiainhallinto

01. *Ulkoasiainhallinnon toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 4 392 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 825 000 euroa on siirtoa momentilta 24.30.66 kehitysyhteistyöhön liittyvien Team Finland -asiantuntijoiden palkkaus- ja muihin menoihin Suomen edustustoissa Brasiliassa, Bangkokissa, Pretoriassa ja New Delhissä, 40 000 euroa on siirtoa momentilta 24.30.69 kehitysyhteistyöhön liittyvän ulkoministeriön Ukrainan Team Finland -asiantuntijan palkkaus- ja muihin menoihin, 2 343 000 euroa aiheutuu ulkoministeriön hoitamien investointi-suojasopimuskiistoihin liittyvien asianajo- ja muiden palveluiden hankinnasta ja 1 184 000 euroa palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	4 392 000
2025 talousarvio	250 122 000
2024 tilinpäätös	259 856 000
2023 tilinpäätös	262 819 000

10. Kriisinhallinta

20. *Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot* (arviomääräraha)

Momentin käyttösuunnitelma muutetaan seuraavaksi:

Käyttösuunnitelma (euroa)

01.	EU:n taisteluosastojen koulutus- ja valmiusmenot	24 000
04.	Suomen Kosovon kriisinhallintajoukon menot (KFOR-operaatio)	6 223 000
05.	Yhteiset menot	6 279 000
09.	Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen, kansallisesta kriisinhallinnan veteraanikortista aiheutuviin menoihin, mahdollisiin uusiin kriisinhallintaoperaatioihin sekä muihin kriisinhallintamenoihin	7 202 000
11.	EUTM/Somalian koulutusoperaation menot	1 554 000
14.	Libanonin kriisinhallintaoperaation menot	20 191 000
18.	Irakin koulutusoperaation menot	450 000

Käyttösuunnitelma (euroa)

23.	Naton Irakin koulutusoperaation menot	759 000
24.	EUNAVFOR MED, Irini-operaation menot	1 929 000
25.	EUMAM/Mosambikin koulutusoperaation menot	614 000
26.	EUMAM/Ukrainan koulutusoperaation menot	6 177 000
27.	EUNAVFOR ASPIDES -operaation menot	709 000
28.	Prosperity Guardian -operaation menot	61 000
29.	YK:n rauhanturvaamisen hankkeet	400 000
30.	NSATU/ NATO Security Assistance and Training for Ukraine	508 000
Yhteensä		53 080 000

Selvitysosa: Käyttösuunnitelmakohtien 14. ja 24. lisäykset aiheutuvat operaatioiden henkilöstökustannusten noususta ja käyttösuunnitelmakohtien 26. ja 30. lisäykset operaatioiden suunnitteluperusteiden tarkentumisesta.

Käyttösuunnitelmakohtien 01. vähennys aiheutuu arvioitua pienemmistä menoista ja käyttösuunnitelmakohtien 28. vähennys Suomen osallistumisen operaatioon päättymisestä 19.2.2025.

Lisäykset katetaan käyttösuunnitelmakohtien 01., 09. ja 28. vähennyksillä.

Muutokset käyttösuunnitelmaan (euroa)

01.	EU:n taisteluosastojen koulutus- ja valmiusmenot	-166 000
09.	Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen, kansallisesta kriisinhallinnan veteraanikortista aiheutuviin menoihin, mahdollisiin uusiin kriisinhallintaoperaatioihin sekä muihin kriisinhallintamenoihin	-837 000
14.	Libanonin kriisinhallintaoperaation menot	+535 000
24.	EUNAVFOR MED, Irini-operaation menot	+220 000
26.	EUMAM/Ukrainan koulutusoperaation menot	+326 000
28.	Prosperity Guardian -operaation menot	-220 000
30.	NSATU/ NATO Security Assistance and Training for Ukraine	+142 000
Yhteensä		-

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2025 II lisätalousarvio	—
2025 talousarvio	53 080 000
2024 tilinpäätös	50 538 847
2023 tilinpäätös	46 395 834

30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö

66. Varsinainen kehitysyhteistyö (siirtomääräraha 3 v)

Momentilta vähennetään 10 616 000 euroa.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää Finnfundin toteuttaman erityisriskirahoituksen tappioiden korvaamiseen enintään 5 411 000 euroa.

Momentin käyttösuunnitelma muutetaan seuraavaksi:

Käyttösuunnitelma (euroa)

1.	Monenkeskinen kehitysyhteistyö	193 463 000
2.	Maa- ja aluekohtainen kehitysyhteistyö ¹⁾	115 388 000
3.	Euroopan kehitysrahasto	12 209 000
4.	Maittain kohdentamaton kehitysyhteistyö	35 962 000
5.	Humanitaarinen apu	55 000 000
6.	Kehitysyhteistyön suunnittelu- ja tukitoiminnot	4 770 000
7.	Kehitysyhteistyön evaluointi ja sisäinen tarkastus	1 600 000
8.	Tuki kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyölle ja kehitysyhteistyötiedotukselle	98 000 000
9.	Korkotuki-instrumentti	7 097 000
Yhteensä		523 489 000

¹⁾ Sisältää Finnfundin erityisriskirahoituksen tappioiden korvaamiseen 5 411 000 euroa.

Vuoden 2023 talousarviossa myönnetystä kolmevuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 1 941 000 euroa.

Valtuus

Momentin perusteluja muutetaan siten, että Kuuballe myönnettyjen kehitysluottojen maksamatta oleva pääoma ja pääomalle kertyneet sopimuskorot, yhteensä 2 839 000 euroa täsmäytyspäivän 30.9.2024 mukaan, järjestellään uudelleen Pariisissa tehdyn yhteisymmärryspöytäkirjan mukaisesti siten, että Kuuba maksaa koko jäljellä olevan, vielä erääntymättömän pääoman ja vuoden 2019 jälkeen rästiin jääneet maksamattomat korot ja pääomaerien lyhennykset kokonaisuudessaan takaisin vuodesta 2030 alkaen 15 vuoden takaisinmaksuajalla sovitulla koroilla.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että päätösosasta poistetaan seuraava valtuus: "Finnfundille voidaan antaa Teollisen yhteistyön rahasto Oy:stä annetun lain (291/1979) 3 §:n 4 momentissa tarkoitettuja sitoumuksia erityisriskirahoitukseen liittyvien tappioiden korvaamisesta valtioneuvoston muutoin määräämin ehdoin siten, että sitoumusten piiriin kuuluvien maksettujen luottojen, osake- ja osuussijoitusten yhteinen pääomamäärä saa olla vasta-arvoltaan enintään 150 000 000 euroa."

Selvitysosa: Vähennyksestä 825 000 euroa on siirtoa momentille 24.01.01 kehitysyhteistyöhön liittyvien Team Finland -asiantuntijoiden palkkaus- ja muihin menoihin Suomen edustustoissa Brasiliassa, Bangkokissa, Pretoriassa ja New Delhissä ja se kohdennetaan käyttösuunnitelmakehitysohjelmaan 2.

Vähennyksestä 9 791 000 euroa on siirtoa momentille 28.92.69 komission maksuennusteen mukaisesti ja se siirretään valtiovarainministeriöön EU:n rahoituskehysten mukaisiin rahoitusosuuksiin NDICI-instrumenttiin käyttösuunnitelmakehitysohjelmaan 3.

Käyttösuunnitelmakehitysohjelmaan 9. vähennetään 3 903 000 euroa, joka kohdennetaan käyttösuunnitelmakehitysohjelmaan 2. Finnfundin erityisriskirahoituksen tappioiden korvaamiseen. Vuoden 2024 aikana Finnfund toimitti vielä kaksi erityisriskirahoituksen korvaushakemusta koskien tansanialaista yhtiötä, jonka tarkoitus oli tuottaa FSC-sertifioita puuta käytettäväksi soittimissa sekä Sierra Leonessa toimivaa kestävää palmuöljyä tuottavaa yhtiötä. Tappiot tulevat ulkoministeriön korvattavaksi vuoden 2025 aikana.

Suomi on myöntänyt Kuuballe kaksi kehitysluottoa. Sopimus ensimmäisestä, 8 milj. Suomen markan suuruisesta kehitysluotosta, tehtiin 26.1.1973 ja toisesta, 10 milj. Suomen markan suuruisesta kehitysluotosta, 10.11.1973. Sopimusten mukainen luoton sopimuskorko on 2 %. Kehitysluotot on nostettu ja ne ovat erääntyneet kokonaisuudessaan. Kehitysluottojen maksamatta oleva pääoma ja pääomalle kertyneet korot ovat yhteensä 2 838 842 euroa täsmäytyspäivän 30.9.2024 mukaan. Tämä saatava järjestellään uudelleen Pariisissa tehdyn yhteisymmärryspöytäkirjan mukaisesti siten, että Kuuba maksaa koko jäljellä olevan, vielä erääntymättömän pääoman ja vuoden 2019 jälkeen rästiin jääneet maksamattomat korot ja pääomaerien lyhennykset kokonaisuudessaan sovituilla koroilla. Nämä erät muodostavat uuden suunnitelman mukaisen velan pääoman. Velan lyhennysvapaa jakso kestää lokakuusta 2024 syyskuuhun 2029, minkä jälkeen takaisinmaksu tapahtuu 15 erässä syyskuusta 2030 syyskuuhun 2044 takapainotteisesti. Lyhennysvapauden aikana Kuuba maksaa 1,5 % korkoa, josta osa pääomitetaan vuosittain. Vuonna 2030 korko on 1,5 %, minkä jälkeen se nousee 2 prosenttiin vuodessa. Aiemmin sovitut anteeksiannettavat viivästyskorot poistetaan asteittain vuosina 2030—2040, edellyttäen, että Kuuba noudattaa maksusuunnitelmaa.

Finnfundin erityisriskirahoituksesta ei uusia sitoumuksia enää tehdä vuoden 2024 jälkeen. Vanhojen sitoumusten osalta ulkoministeriölle tulee yhä korvattavaa.

Muutokset käyttösuunnitelmaan (euroa)

2.	Maa- ja aluekohtainen kehitysyhteistyö	3 078 000
3.	Euroopan kehitysrahasto	-9 791 000
9.	Korkotuki-instrumentti	-3 903 000
Yhteensä		-10 616 000

Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

2025 II lisätalousarvio	-10 616 000
2025 talousarvio	534 105 000
2024 tilinpäätös	616 811 000
2023 tilinpäätös	714 488 000

68. Kehitysyhteistyön yhteistoimintahankkeet (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 805 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 1 505 000 euroa aiheutuu ulkoministeriön hallinnoiman Suomen ja Euroopan komission yhteistoimintahankkeen Africa Europe Digital Innovation Bridge 2.0 (AEDIB 2.0) komission rahoitusosuudesta. Hanke edistää Afrikan digitaalista transformaatiota ja puhdasta siirtymää kumppanuuksien ja digitaalisten innovaatioiden kautta.

Lisäyksestä 300 000 euroa aiheutuu ulkoministeriön hallinnoiman EU Digital Ethiopia Skills and TVET Action (DESTA) -hankkeen komission rahoitusosuudesta. Hankkeessa tuetaan Etiopian ammattikoulutusjärjestelmää siten, että se kykenee vastaamaan digitaalisen talouden ja digitaalisen yrittäjyyden vahvistamiseen.

Vastaavat tulot on budjetoitu momentille 12.24.99. Lisäys ei kasvata ulkoministeriön rahoitusosuutta hankkeille eikä vaikuta Suomen julkisen kehitysavun määrään.

2025 II lisätalousarvio	1 805 000
2025 talousarvio	14 081 000

69. Tuki Ukrainalle (siirtomääräraha 3 v)

Momentilta vähennetään 40 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys on siirtoa momentille 24.01.01 kehitysyhteistyöhön liittyvän ulkoministeriön Ukrainan Team Finland -asiantuntijan palkkaus- ja muihin menoihin.

2025 II lisätalousarvio	-40 000
2025 talousarvio	47 276 000
2024 tilinpäätös	32 604 000

Pääluokka 25

OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ministeriö ja hallinto

01. Oikeusministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 344 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 330 000 euron kriminaalipolitiikan kehysvarauksen käyttö kriminaalipoliittisen ohjelman toimeenpanoon ja 264 000 euroa palkkausten tarkistuksiin sekä vähennyksenä 200 000 euroa Helsinki-hallin pakkolunastukseen liittyvän erillislainsäädännön valmisteluun varatun lisämäärärahan poistona ja 50 000 euroa siirtona momentille 23.01.01 laajennettuun hankintojen tukeen.

2025 II lisätalousarvio	344 000
2025 talousarvio	22 147 000
2024 tilinpäätös	24 415 000
2023 tilinpäätös	24 320 000

03. Oikeushallinnon erityisviranomaiset -viraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 176 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	176 000
2025 talousarvio	20 744 000
2024 tilinpäätös	18 189 000
2023 tilinpäätös	13 557 000

05. Oikeusrekisterikeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 91 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	91 000
2025 talousarvio	8 548 000
2024 tilinpäätös	10 060 000
2023 tilinpäätös	10 442 000

10. Tuomioistuimet*01. Korkeimman oikeuden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)*

Momentille myönnetään lisäystä 88 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	88 000
2025 talousarvio	10 017 000
2024 tilinpäätös	9 789 000
2023 tilinpäätös	9 429 000

02. Korkeimman hallinto-oikeuden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 116 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	116 000
2025 talousarvio	15 010 000
2024 tilinpäätös	13 370 000
2023 tilinpäätös	12 187 000

03. Muiden tuomioistuinten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 2 766 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	2 766 000
2025 talousarvio	346 169 000
2024 tilinpäätös	329 864 000
2023 tilinpäätös	304 832 000

15. Oikeuspalvelut

01. Oikeuspalveluviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 837 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	837 000
2025 talousarvio	95 903 000
2024 tilinpäätös	92 714 000
2023 tilinpäätös	91 136 000

20. Ulosotto

01. Ulosottolaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 988 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	988 000
2025 talousarvio	110 856 000
2024 tilinpäätös	109 862 000
2023 tilinpäätös	112 132 000

30. Syyttäjät

01. Syyttäjälaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 601 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	601 000
2025 talousarvio	64 619 000
2024 tilinpäätös	63 051 000
2023 tilinpäätös	59 038 000

40. Rangaistusten täytäntöönpano

01. Rikosseuraamuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 9 791 000 euroa.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahasta on varattu 4 000 000 euroa vangeille siirtomenoina maksettaviin käyttö- ja ruokarahoihin vankeuslain (767/2005) 7 luvun 5 §:n ja 9 luvun 6 §:n mukaisesti.

Selvitysosa: Lisäyksestä 8 100 000 euroa aiheutuu aserikoksia koskevan sääntelyn muuttamisen kertaluonteisista menoista ja 1 691 000 euroa palkkausten tarkistuksista.

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksen aserikoksia koskevan sääntelyn muuttamiseksi (HE 204/2024 vp). Ehdotettujen lakien on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2026. Sääntelyn uudistus lisää vankimäärää, ja kertaluonteisia vankipaikkojen rakentamismenoja kohdentuu vuodelle 2025.

Perustelujen varattu-erän lisäys 700 000 eurolla aiheutuu vankimäärän kasvusta.

2025 II lisätalousarvio	9 791 000
2025 talousarvio	294 201 000
2024 tilinpäätös	284 492 000
2023 tilinpäätös	250 626 000

Pääluokka 26

SISÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

01. Sisäministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 223 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	223 000
2025 talousarvio	17 886 000
2024 tilinpäätös	19 710 000
2023 tilinpäätös	18 332 000

04. Kriisinhallintakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 20 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	20 000
2025 talousarvio	2 203 000
2024 tilinpäätös	2 434 000
2023 tilinpäätös	2 388 000

25. Öljy- ja kemikaalivahinkojen torjunta (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 2 500 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu erillisinvestoinneista öljyntorjuntavalmiuden nostamiseksi sekä pohjoisen Itämeren ja erityisesti Suomen merialueiden ympäristövahinkojen torjunnan ja häiriöiden siedon kehittämiseksi.

2025 II lisätalousarvio	2 500 000
2025 talousarvio	5 500 000
2024 tilinpäätös	5 500 000
2023 tilinpäätös	5 500 000

26. EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan ohjelmakaudella 2021—2027 (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 30 647 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää kansainvälistä suojelua hakeneiden henkilöiden vastaanottovaiheessa turvapaikkamenettelystä ja vastaanottotoiminnasta Maahanmuuttovirastolle aiheutuviin siirto- ja kulutusmenoihin sekä enintään viittä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön, myös virkaan nimitettyjen virkamiesten, palkkausmenoihin, joihin on varattu 349 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu EU:n sisäasioiden rahastojen kansallisiin ohjelmiin osoitettavista lisärahoitusosuuksista. Lisäyksellä varaudutaan nopeutettuun hankkeiden toimeenpanoon sekä ulosmaksuihin.

Perustelujen täydennys aiheutuu Suomen sitoutumisesta vuonna 2022 yhteensä 185 turvapaikanhakijan vastaanottamiselle Välimeren EU-maista (Valtioneuvoston päätökset SM/2022/94 ja SM/2022/86). Euroopan komissio tukee siirtoihin osallistuvia jäsenvaltioita turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston (AMIF) kautta (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1147, 20 artikla).

2025 II lisätalousarvio	30 647 000
2025 talousarvio	25 617 000
2024 tilinpäätös	25 354 741
2023 tilinpäätös	42 828 000

29. Sisäministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 54 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu mm. itärajan esteen arvioitua nopeammasta valmistumisesta ja kustannusten ajoittumisesta vuodelle 2025.

2025 II lisätalousarvio	54 000 000
2025 talousarvio	170 000 000
2024 tilinpäätös	188 148 055
2023 tilinpäätös	177 176 700

50. Eräät avustukset (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 21 500 000 euroa.

Momentin määräraha muutetaan kolmevuotiseksi siirtomäärärahaksi.

Selvitysosa: Lisäyksestä 21 000 000 euroa aiheutuu väestönsuojelun kehittämisestä ja 500 000 euroa siirrosta momentilta 26.01.51 Helsingin pelastuskoulun kalustohankintoihin.

2025 II lisätalousarvio	21 500 000
2025 talousarvio	2 360 000
2024 tilinpäätös	4 775 000
2023 tilinpäätös	990 000

51. Eräät investointiavustukset (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 2 000 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 2 500 000 euroa öljyntorjuntavalmiuden kehittämiseen ja vähennyksenä 500 000 siirtona momentille 26.01.50.

2025 II lisätalousarvio	2 000 000
2025 talousarvio	2 750 000

10. Poliisitoimi*01. Poliisitoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)*

Momentille myönnetään lisäystä 9 608 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 1 196 000 euroa aiheutuu rahapeliuudistuksen toimeenpanosta, 700 000 euroa Estlink2-kaapelin vaurioitumisesta aiheutuneista ylimääräisistä kustannuksista poliisille ja 7 712 000 euroa palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	9 608 000
2025 talousarvio	977 182 000
2024 tilinpäätös	947 304 000
2023 tilinpäätös	887 921 000

02. Suojelupoliisin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 430 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	430 000
2025 talousarvio	75 189 000
2024 tilinpäätös	63 752 000
2023 tilinpäätös	46 890 000

20. Maasta poistamis- ja noutokuljetuksista aiheutuvat menot (arviomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää EU:n sisäasioiden rahastoista rahoitettavien maasta poistamistoiminnan kehittämishankkeiden enintään neljää henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkausmenoihin vuonna 2025.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että momentilta voidaan maksaa poliisin ulkomaalaisvalvonnan kehittämiskustannuksia.

Selvitysosa: Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2025 II lisätalousarvio	—
2025 talousarvio	4 583 000
2024 tilinpäätös	2 987 859
2023 tilinpäätös	7 668 000

20. Rajavartiolaitos

01. Rajavartiolaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 9 318 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 2 700 000 euroa aiheutuu välineellistetyn laittoman maahantulon hallinnasta ja poikkeuslain toimeenpanovalmiudesta 16.8.2024—28.2.2025 aiheutuneista ylimääräisistä kustannuksista, 4 358 000 euroa Itämeren kriittisen vedenalaisen infrastruktuurin suojaamisesta ja poliisin tutkinnan tukemisesta 28.2.2025 mennessä aiheutuneista ylimääräisistä kustannuksista ja 2 260 000 euroa palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	9 318 000
2025 talousarvio	312 656 000
2024 tilinpäätös	354 711 000
2023 tilinpäätös	312 030 000

70. Rajavartiolaitoksen investoinnit (siirtomääräraha 5 v)

Momentille myönnetään lisäystä 4 000 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää uusien meripelastushelikoptereiden hankintaan liittyviin suunnittelu-, tiedonhankinta- ja koulutuskustannuksiin.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää myös käyttötarkoituskohdissa 5)—10) enintään vuosittain 10 henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkauksiin ja muihin kulutusmenoihin.

Valtuus

Momentin perusteluja täydennetään siten, että vuonna 2025 saa tehdä sitoumuksia enintään 11 000 000 eurolla merellisen suorituskyvyn turvaamiseen liittyviin hankintoihin.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että valtuutta ja määrärahaa saa käyttää raskaiden ilmatyynyalusten uusimisesta aiheutuviin menoihin.

Selvitysosa: Määrärahan lisäys ja valtuus aiheutuvat Rajavartiolaitoksen merellisen suorituskyvyn turvaamisesta.

Perustelujen täydennys aiheutuu uusien meripelastushelikoptereiden hankintaan liittyvistä suunnittelu-, tiedonhankinta- ja koulutuskustannuksista sekä momentin käyttötarkoituksen laajennuksesta.

2025 II lisätalousarvio	4 000 000
2025 talousarvio	120 750 000
2024 tilinpäätös	282 250 000
2023 tilinpäätös	325 000 000

30. Pelastustoimi ja hätäkeskustoiminta

01. Pelastustoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 6 018 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 6 000 000 euroa aiheutuu vaaratiedottamisen ja väestön varoittamisen kehittämisestä ja 18 000 euroa palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	6 018 000
2025 talousarvio	2 367 000
2024 tilinpäätös	4 605 000
2023 tilinpäätös	5 046 000

02. Hätäkeskuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 462 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	462 000
2025 talousarvio	73 246 000
2024 tilinpäätös	76 057 000
2023 tilinpäätös	72 239 000

03. Pelastusopiston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 101 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	101 000
2025 talousarvio	21 485 000
2024 tilinpäätös	20 445 000
2023 tilinpäätös	18 293 000

40. Maahanmuutto

01. Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 716 000 euroa.

Vuoden 2024 talousarviossa myönnetystä kaksivuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 1 249 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

Määrärahan peruuttaminen aiheutuu RRF-toimenpiteen P3C1R3 käyttämättä jääneestä RRF-rahoitusosuudesta.

Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

2025 II lisätalousarvio	716 000
2025 talousarvio	88 266 000
2024 tilinpäätös	103 507 000
2023 tilinpäätös	67 795 000

22. Vapaaehtoinen paluu (siirtomääräraha 2 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää kotoutumisen edistämiseksi annetun lain (681/2023) 2 §:n 3 tai 4 momentissa tarkoitettujen henkilöiden ja lisäksi heidän perheenjäsenten vapaaehtoisen paluumuuton yhteiskuljetuksesta ja sen järjestämisestä aiheutuihin kuluihin.

Selvitysosa: Perustelujen täydennys aiheutuu vapaaehtoiisiin paluisiin liittyvien charter-lentojen ja niiden järjestämisestä aiheutuvista kustannuksista.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2025 II lisätalousarvio	—
2025 talousarvio	2 318 000
2024 tilinpäätös	2 318 000
2023 tilinpäätös	2 318 000

Pääluokka 27

PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Puolustuspolitiikka ja hallinto

01. Puolustusministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 153 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	153 000
2025 talousarvio	18 668 000
2024 tilinpäätös	17 453 000
2023 tilinpäätös	16 912 000

10. Sotilaallinen maanpuolustus

01. Puolustusvoimien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 109 179 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös Euroopan unionin jäsenvaltioiden yhteisiä puolustushankintoja edistävillä rahoitusvälineillä rahoitettavista hankkeista aiheutuvien menojen maksamiseen.

Vuoden 2024 talousarviossa myönnetystä kaksivuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 18 787 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 50 000 000 euroa aiheutuu materiaalin kunnossapidon ja Natoon liittyvän infran kehittämisen kustannuksista, 24 250 000 euroa siirrosta momentilta 27.10.18, 3 555 000 euroa Ukrainalle annettavan tuen kustannuksista, 1 367 000 euroa vuoden 2024 toteutuneen indeksikehityksen mukaisesta tarkistuksesta, 171 000 euroa vuoden 2024 valuuttakurssimuutoksista, 18 787 000 euroa toimintamenojen tilausvaltuudelta vuodelta 2024 peruutetun määrärahan uudelleenbudjetoinnista ja 11 049 000 euroa palkkausten tarkistuksista.

Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

Momentille arvioidaan kertyvän Euroopan unionin EDIRPA-rahoitusvälineen tuloja 450 000 euroa.

2025 II lisätalousarvio	109 179 000
2025 talousarvio	2 543 209 000
2024 tilinpäätös	2 457 669 000
2023 tilinpäätös	2 253 291 000

18. Puolustusmateriaalihankinnat (siirtomääräraha 5 v)

Momentilta vähennetään 4 040 000 euroa.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että muihin puolustusmateriaalihankintoihin kuin tilausvaltuuksista aiheutuvien menojen tai niihin liittyvistä indeksi- ja valuuttakurssimuutoksista aiheutuvien menojen maksamiseen määrärahaa saa käyttää enintään 342 159 000 euroa.

Valtuus

Momentin perusteluja muutetaan siten, että

1) Laivue 2020 -tilausvaltuuden enimmäismäärää lisätään 77 760 000 euroa tilausvaltuuden maksatusaikaa muuttamatta siten, että tilausvaltuuden käytöstä saa aiheutua valtiolle menoja vuosina 2018—2029 enintään 1 472 505 000 euroa.

2) Puolustusvoimien materiaalin kehittäminen 2023 (PVKEH 2023) -tilausvaltuuden enimmäismäärää vähennetään 14 000 000 euroa tilausvaltuuden maksatusaikaa muuttamatta siten, että tilausvaltuuden käytöstä saa aiheutua valtiolle menoja vuosina 2023—2032 enintään 860 954 000 euroa.

3) Ukrainan materiaalituen korvaushankinnat 2023 (UKR 2023) -tilausvaltuuden enimmäismäärää lisätään 197 100 000 euroa tilausvaltuuden maksatusaikaa muuttamatta siten, että tilausvaltuuden käytöstä saa aiheutua valtiolle menoja vuosina 2023—2032 enintään 2 717 769 000 euroa.

4) Ukrainan materiaalituen korvaushankinnat 2024 (UKR 2024) -tilausvaltuuden enimmäismäärää vähennetään 8 000 000 euroa tilausvaltuuden maksatusaikaa muuttamatta siten, että tilausvaltuuden käytöstä saa aiheutua valtiolle menoja vuosina 2024—2027 enintään 749 000 000 euroa.

5) Puolustusvoimien materiaalin kehittäminen 2025 (PVKEH 2025) -tilausvaltuuden enimmäismäärää lisätään 130 150 000 euroa siten, että tilausvaltuuden käytöstä saa aiheutua valtiolle menoja vuosina 2025—2037 enintään 561 874 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 18 284 000 euroa vuoden 2024 toteutuneen indeksikehityksen mukaisesta kustannustasotarkistuksesta ja 8 926 000 euroa vuoden 2024 valuuttakurssitappioista sekä vähennyksenä 24 250 000 euroa siirtona momentille 27.10.01 kattamaan kustannusnousun vaikutuksia ja hankkeiden toimintamenotarpeita ja 7 000 000 euroa Ukrainan tukeen liittyvistä puolustusmateriaalihankinnoista.

Laivue 2020 -tilausvaltuuden enimmäismäärän lisäys 77 760 000 euroa johtuu laivojen rakentamisen aloituksen viivästyemisestä sekä sen seurannaisvaikutuksista.

PVKEH 2023 -tilausvaltuuden enimmäismäärän vähennys 14 000 000 euroa johtuu hankkeiden rahoitusmuutoksista.

UKR 2023 ja UKR 2024 -tilausvaltuuksien enimmäismäärien muutokset aiheutuvat Ukrainan tukeen liittyvistä puolustusmateriaalihankinnoista.

PVKEH 2025 -tilausvaltuuden enimmäismäärään lisäys 130 150 000 euroa ja valtuuden maksatusajan pidentäminen vuoteen 2037 saakka aiheutuvat kotimaisen räjähdetuotannon hankintasopimuksesta sekä hankkeiden rahoitusmuutoksista.

PVKEH 2025 ja Laivue 2020 -tilausvaltuuksien lisäykset rahoitetaan Julkisen talouden suunnitelmassa vuosille 2026—2029 hallinnonalalle määritellyn määrärahakehyksen sisältä, jolloin muutokset pienentävät valtuudella sitomattoman määrärahan tasoa.

Valtuustaulukko muuttuu tilausvaltuuksien muutosten johdosta seuraavaksi:

Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot (1 000 euroa)

	2025	2026	2027	2028	2029—	Yhteensä vuodesta 2025 lähtien
Vanhat tilausvaltuudet						
Puolustusvoimien materiaalin kehittäminen (PVKEH 2017) -tilausvaltuus	32 684					32 684
Puolustusvoimien materiaalin kehittäminen (PVKEH 2018) -tilausvaltuus	29 500	230				29 730
Laivue 2020 -tilausvaltuus	181 099	212 710	139 732	61 187	14 635	609 363
Puolustusvoimien materiaalin kehittäminen (PVKEH 2020) -tilausvaltuus	2 065	4 920	605			7 590
Puolustusvoimien materiaalin kehittäminen (PVKEH 2021) -tilausvaltuus	61 975	53 933	27 727	18 000		161 635
Puolustusvoimien materiaalin kehittäminen (PVKEH 2022) -tilausvaltuus	47 070	66 550	40 480	10 000		164 100
Puolustuskyvyn parantaminen (PVPAR 2022) -tilausvaltuus	287 850	205 115	255 250			748 215
Puolustusvoimien materiaalin kehittäminen (PVKEH 2023) -tilausvaltuus	132 920	174 220	101 780	95 600	112 300	616 820
Ukrainan materiaalituen korvaushankinnat (UKR 2023) -tilausvaltuus	220 354	339 984	351 982	664 096	846 633	2 423 049
Puolustusvoimien materiaalin kehittäminen (PVKEH 2024) -tilausvaltuus	37 750	28 965	20 425	12 580		99 720
Ukrainan materiaalituen korvaushankinnat (UKR 2024) -tilausvaltuus	309 000	220 000	220 000			749 000
Vanhat tilausvaltuudet yhteensä	1 342 267	1 306 627	1 157 981	861 463	973 568	5 641 906

Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot (1 000 euroa)

	2025	2026	2027	2028	2029—	Yhteensä vuodesta 2025 lähtien
Uusi tilausvaluutus						
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2025) -tilausvaluutus	51 880	105 865	130 726	131 598	141 805	561 874
Uusi tilausvaluutus yhteensä	51 880	105 865	130 726	131 598	141 805	561 874
Valtuudet yhteensä	1 394 147	1 412 492	1 288 707	993 061	1 115 373	6 203 780

2025 II lisätalousarvio	-4 040 000
2025 I lisätalousarvio	97 000 000
2025 talousarvio	1 473 584 000
2024 tilinpäätös	1 421 097 000
2023 tilinpäätös	1 926 520 000

19. Monitoimihävittäjien hankinta (siirtomääräraha 5 v)

Momentin käyttösuunnitelma muutetaan seuraavaksi:

Käyttösuunnitelma (1 000 euroa)

01.	Monitoimihävittäjien hankinta 2021 -tilausvaluuden (HX 2021) käytöstä aiheutuvat menot	870 000
02.	Monitoimihävittäjien hankinnan muu rahoitus (enintään)	677 505
03.	Indeksimenot	154 869
04.	Valuuttakurssimenot	150 400
Yhteensä		1 852 774

Momentin perusteluja täydennetään siten, että momentille nettobudjetoidaan maksuperusteisena kiinteistömenot.

Valtuus

Momentin perusteluja muutetaan siten, että monitoimihävittäjien hankintaa koskevia ja niihin välittömästi liittyvien sopimusten enimmäismäärää vähennetään 70 000 000 eurolla siten, että niistä vuosina 2021—2031 valtiolle aiheutuvat menot saavat olla lopullisen tarjouspyynnön lähettämisaikakohdan hintatasolla enintään 9 074 000 000 euroa (Monitoimihävittäjien hankinta -tilausvaluutus, HX 2021).

Selvitysosa: Käyttösuunnitelmakohdasta 01. vähennetään 475 000 000 euroa, joka kohdennetaan käyttösuunnitelmakohtaan 02. liittyvien tarpeiden rahoittamiseksi.

Lisäksi HX 2021 -tilausvaluuden enimmäismäärää ja vuoden 2025 menoajoitusta vähennetään 70 000 000 euroa käyttösuunnitelmakohdasta 01. ja vastaava määräraha budjetoidaan käytettäväksi kotimaassa tehtäviin sopimuksiin käyttösuunnitelmakohtaan 02. muuttamatta hankkeen kokonaisrahoitusta. Tilausvaluutus sisältää ulkomailta hankittavat kone-, ase- ja huoltosopimukset.

Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot (1 000 euroa)

	2025	2026	2027	2028	2029—	Yhteensä vuodesta 2025 lähtien
Monitoimihävittäjien hankinta						
2021 -tilausvaltuus (HX 2021)	1 345 000	1 221 000	1 200 000	1 838 000	919 000	6 523 000
Menot yhteensä	1 345 000	1 221 000	1 200 000	1 838 000	919 000	6 523 000

Perustelujen täydennys mahdollistaa hankintaan liittyvien kiinteistömenojen budjetoinnin maksuperusteisena.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2025 II lisätalousarvio	—
2025 talousarvio	1 852 774 000
2024 tilinpäätös	1 066 342 000
2023 tilinpäätös	1 417 953 000

50. Maanpuolustus- ja veteraanijärjestöjen toiminnan tukeminen (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 1 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen sotilaallisia valmiuksia palvelevan koulutuksen määrän ja toiminnan kustannusten kasvusta.

2025 II lisätalousarvio	1 000 000
2025 talousarvio	10 675 000
2024 tilinpäätös	9 795 000
2023 tilinpäätös	7 930 000

30. Sotilaallinen kriisinhallinta
20. Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 61 000 euroa.

Momentin käyttösuunnitelma muutetaan seuraavaksi:

Käyttösuunnitelma (euroa)

01.	Suomen Kosovon kriisinhallintajoukon menot (KFOR-operaatio)	4 759 000
03.	Sotilastarkkailijatoiminnan menot	2 248 000
05.	Irakin koulutusoperaation menot	3 920 000
06.	EUMAM/Mosambikin koulutusoperaation menot	297 000
07.	Kriisinhallintaoperaatioiden yhteiset menot	6 792 000
08.	Kriisinhallinnan joukkojen kehittämisohjelma	16 675 000

Käyttösuunnitelma (euroa)

09.	EUNAVFOR ASPIDES	216 000
10.	Prosperity Guardian	32 000
11.	EUTM/Somalian koulutusoperaation menot	487 000
12.	EUNAVFOR MED Irini, Välimeren operaation menot	260 000
13.	EUMAM/Ukrainan koulutusoperaation menot	5 765 000
15.	Libanonin kriisinhallintaoperaation menot	14 693 000
16.	EUTM/Malin koulutusoperaation menot	200 000
18.	NSATU / NATO Security Assistance and Training for Ukraine	221 000
19.	Naton Irakin koulutusoperaation menot (NMI)	637 000
20.	Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen, mahdollisiin uusiin kriisinhallintaoperaatioihin sekä muihin kriisinhallintamenoihin	7 779 000
Yhteensä		64 981 000

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu vuoden 2024 toteutuneen indeksikehityksen mukaisesta kustannustasotarkistuksesta.

Käyttösuunnitelman muutokset aiheutuvat pääosin Kriisinhallinnan joukkojen kehittämisohjelman kustannustarpeista vuodelle 2025.

Muutokset käyttösuunnitelmaan (euroa)

03.	Sotilastarkkailijatoiminnan menot	-700 000
05.	Irakin koulutusoperaation menot	+1 300 000
07.	Kriisinhallintaoperaatioiden yhteiset menot	-4 000 000
08.	Kriisinhallinnan joukkojen kehittämisohjelma	+3 675 000
10.	Prosperity Guardian	-100 000
11.	EUTM/Somalian koulutusoperaation menot	-325 000
20.	Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen, mahdollisiin uusiin kriisinhallintaoperaatioihin sekä muihin kriisinhallintamenoihin	+211 000
Yhteensä		+61 000

2025 II lisätalousarvio	61 000
2025 talousarvio	64 920 000
2024 tilinpäätös	62 276 000
2023 tilinpäätös	67 535 000

Pääluokka 28

VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

01. Valtiovarainministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 439 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	439 000
2025 talousarvio	41 296 000
2024 tilinpäätös	40 983 000
2023 tilinpäätös	37 044 000

21. Valtiovarainministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 85 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys on siirtoa momentille 33.02.05 verkkosivuston valmisteluun Lupa- ja valvontaviraston toimeenpanoon liittyen.

2025 II lisätalousarvio	-85 000
2025 talousarvio	2 306 000
2024 tilinpäätös	2 306 000
2023 tilinpäätös	3 306 000

10. Verotus ja tulli

01. Verohallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 7 144 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 2 200 000 euroa aiheutuu Gentax-/Omavero-ohjelmiston versionvaihdon menoista, 1 750 000 euroa virtuaalivaluuttojen kansainvälisen tietojenvaihdon (DAC 8) investointimenoista ja 3 194 000 euroa palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	7 144 000
2025 talousarvio	413 679 000
2024 tilinpäätös	430 759 000
2023 tilinpäätös	411 707 000

02. Tullin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 8 783 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 900 000 euroa aiheutuu Venäjän hyökkäyssodan aiheuttamien pakotteiden valvonnan kustannuksista, 1 600 000 euroa välineellistetystä maahantulosta johtuvasta Itärajan rajanylityspaikkojen sulkemisesta aiheutuvista kustannuksista, 4 000 000 euroa EU-lähtöisen tulliselvitysjärjestelmien kokonaisuudistuksen jatkamisen kustannuksista, 881 000 euroa Tullin toimitilahankkeista ja 1 402 000 euroa palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	8 783 000
2025 talousarvio	201 743 000
2024 tilinpäätös	210 396 000
2023 tilinpäätös	200 107 000

03. Kansallisen tulorekisterin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 112 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	112 000
2025 talousarvio	38 642 000
2024 tilinpäätös	47 135 000
2023 tilinpäätös	36 925 000

95. Verotukseen liittyvät korkomenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 62 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu tarkentuneesta korkoarviosta.

2025 II lisätalousarvio	62 000 000
2025 talousarvio	33 200 000
2024 tilinpäätös	76 603 049
2023 tilinpäätös	22 919 642

20. Palvelut valtioyhteisölle

01. Valtiokonttorin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 248 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	248 000
2025 talousarvio	39 223 000
2024 tilinpäätös	36 180 000
2023 tilinpäätös	46 584 000

30. Tilastotoimi, taloudellinen tutkimus ja rekisterihallinto

01. Tilastokeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 445 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	445 000
2025 talousarvio	53 512 000
2024 tilinpäätös	54 720 000
2023 tilinpäätös	53 927 000

02. Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 37 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	37 000
2025 talousarvio	5 187 000
2024 tilinpäätös	4 989 000
2023 tilinpäätös	4 507 000

03. Digi- ja väestötietoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 314 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	314 000
2025 talousarvio	58 718 000
2024 tilinpäätös	63 914 000
2023 tilinpäätös	64 450 000

40. Valtion alue- ja paikallishallinto

01. Aluehallintoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 579 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	579 000
2025 talousarvio	66 621 000
2024 tilinpäätös	71 143 000
2023 tilinpäätös	71 244 000

60. Valtionhallinnon yhteiset henkilöstömenot

12. Osaamisen kehittäminen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 12 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää koulutuksen korvaamisesta annetussa laissa (1140/2013) tarkoitetun korvauksen maksamiseen Työllisyysrahastolle.

Selvitysosa: Määrärahasta voidaan maksaa korvausta Työllisyysrahastolle määrä, jonka rahasto on maksanut tai hyvittänyt työnantajille koulutuskorvauksina. Koulutuksen järjestäminen ja siihen liittyvä taloudellinen kannuste liittyvät työmarkkinoiden raamisopimuksen sekä työmarkkinakeskusjärjestöjen kesken sovitun osaamisen kehittämisen toimintamallin toteutukseen.

Määrärahan mitoituksessa on otettu huomioon Työllisyysrahaston arvio maksettavista korvauksista ja ennuste koulutuskorvausten määrän tulevasta kehityksestä.

2025 II lisätalousarvio	12 000 000
2024 tilinpäätös	11 512 853
2023 tilinpäätös	10 243 810

70. Valtionhallinnon kehittäminen

01. Toimintatapojen ja digitalisaation kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 4 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys on momentilta 28.70.20 peruutetun määrärahan uudelleenbudjetointia.

2025 II lisätalousarvio	4 000 000
2025 talousarvio	20 595 000
2024 tilinpäätös	38 442 000
2023 tilinpäätös	13 933 000

04. Rahapeliuudistuksen toimeenpano (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 9 610 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää rahapeliuudistuksen toimeenpanosta aiheutuviin tietojärjestelmämenoihin.

Selvitysosa: Määräraha on tarkoitettu käyttämään uuden rahapelijärjestelmän toimeenpanoa varten arvioidun uuden tietojärjestelmän kehittämiskustannuksiin sekä uudistushankkeen ostopalveluiden kustannuksiin. Valtiovarainministeriön johdolla toimiva toimeenpanohanke toteutetaan tiiviissä yhteistyössä sisäministeriön ja Poliisihallituksen sekä sosiaali- ja terveysministeriön ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kanssa.

2025 II lisätalousarvio

9 610 000

20. Tuottavuuden edistäminen (siirtomääräraha 2 v)

Vuoden 2024 talousarviossa myönnetystä kaksivuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 4 000 000 euroa.

Selvitysosa: Peruutettava määräraha uudelleenbudjetoidaan momentille 28.70.01.

Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta määrärahaa.

2025 II lisätalousarvio

—

2024 tilinpäätös

22 557 000

2023 tilinpäätös

30 031 000

*40. Turvallisuusviranomaisten viestintäverkot (siirtomääräraha 3 v)***Valtuus**

Momentin perusteluja täydennetään siten, että valtiovarainministeriö oikeutetaan sitoutumaan enintään 2 108 000 eurolla EURO QCI -hankkeen 2. vaiheeseen. Hanke toteutetaan vuosina 2026—2029 ja kansallinen rahoitusosuus on enintään 2 108 000 euroa.

Selvitysosa: EURO QCI -hankkeen 2. vaiheen kansallinen rahoitustarve on yhteensä 3 011 000 euroa. EU-rahoituksen osuus voi olla 30—50 % eli 903 300 euroa—1 506 000 euroa. Valtuuden perusteella myönnettävää määrärahaa voidaan käyttää vastinrahoituksen maksamiseen Suomen Erillisverkot Oy:lle tai sen tytäryhtiölle sekä muille konsortion jäsenille Suomessa. Hankkeen toisessa vaiheessa kehitetään kansainvälisiä kvanttiturvallisia yhteyksiä EU-naapurimaiden kanssa hyödyntäen EU-teknologiaa.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2025 II lisätalousarvio

—

2025 talousarvio

32 800 000

2024 tilinpäätös

27 800 000

2023 tilinpäätös

21 200 000

80. Siirrot Ahvenanmaan maakunnalle*30. Ahvenanmaan tasoitusmaksu (arviomääräraha)*

Momentille myönnetään lisäystä 644 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu tasoitusmäärän perusteena olevien tuloarvioiden muutoksista.

2025 II lisätalousarvio	644 000
2025 I lisätalousarvio	2 153 000
2025 talousarvio	207 340 000
2024 tilinpäätös	249 436 363
2023 tilinpäätös	198 415 589

34. Ahvenanmaan verotasoitus (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 6 425 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu Verohallinnolta saatujen verovuoden 2023 lopullisten verotietojen mukaisesta verotasoituksesta.

2025 II lisätalousarvio	-6 425 000
2025 talousarvio	110 715 000
2024 tilinpäätös	100 394 401
2023 tilinpäätös	122 550 421

90. Kuntien tukeminen*30. Valtionosuus kunnille peruspalvelujen järjestämiseen (arviomääräraha)*

Momentille myönnetään lisäystä 8 763 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 5 500 000 euroa on siirtoa momentilta 28.90.31 johtuen vuonna 2025 käyttämättä jäävien kuntarakennelain (1698/2009) mukaisten kuntien yhdistymisavustusten palauttamisesta ja 3 263 000 euroa momentilta 28.90.32 peruutetun kuntien kannustinjärjestelmiin varatun määrärahan uudelleenbudjetointina.

2025 II lisätalousarvio	8 763 000
2025 talousarvio	3 366 800 000
2024 tilinpäätös	2 500 727 072
2023 tilinpäätös	2 772 034 856

31. Kuntien yhdistymisen taloudellinen tuki (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 5 500 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu vuonna 2025 käyttämättä jäävästä yhdistymisavustusten määrärahasta. Käyttämättä jäävä määräraha siirretään kuntarakennelain (1698/2009) mukaisesti kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen momentille 28.90.30.

2025 II lisätalousarvio	-5 500 000
2025 talousarvio	11 400 000
2024 tilinpäätös	89 666
2023 tilinpäätös	1 052 007

32. Valtionavustus kuntien kannustinjärjestelmiin (siirtomääräraha 3 v)

Vuoden 2023 talousarviossa myönnetystä kolmevuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 3 263 000 euroa.

Selvitysosa: Peruutettava määräraha uudelleenbudjetoidaan momentille 28.90.30.

Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta määrärahaa.

2025 II lisätalousarvio	—
2023 tilinpäätös	3 500 000

92. EU ja kansainväliset järjestöt

03. Rahoitusvakausviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 32 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	32 000
2025 talousarvio	8 967 000
2024 tilinpäätös	8 080 000
2023 tilinpäätös	6 248 000

68. Suomen osuus Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankin sekä Kansainvälisen rahoitusyhdistiön pääoman korottamisesta (arviomääräraha)

Valtuus

Momentin perusteluja täydennetään siten, että vuonna 2025 saa sitoutua Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankin pääoman korotukseen, josta aiheutuu menoja vuosina 2025—2029 yhteensä 50 420 000 euroa.

Selvitysosa: Perustelujen täydennyksellä myönnetään valtuus sitoutua Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankin pääoman korotukseen, jossa merkitään yleisessä osakeannissa 5 042 pankin osaketta ja josta aiheutuu yhteensä 50,42 milj. euroa menoja vuosien 2025—2029 aikana. Pääomankorotus on tarkoitus maksaa viitenä samansuuruisena eränä.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2025 II lisätalousarvio	—
2025 talousarvio	16 400 000
2024 tilinpäätös	—
2023 tilinpäätös	14 673 221

69. Maksut Euroopan unionille (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 40 209 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 9 791 000 euroa siirtona momentilta 24.30.66 EU:n uusien rahoituskehysten mukaisiin rahoitusosuuksiin naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineeseen (NDICI) ja vähennyksenä 50 000 000 euroa tarvearvion tarkentumisesta.

2025 II lisätalousarvio	-40 209 000
2025 talousarvio	2 330 000 000
2024 tilinpäätös	1 966 889 675
2023 tilinpäätös	1 862 720 902

Pääluokka 29

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto, kirkollisasiat ja toimialan yhteiset menot

01. Opetus- ja kulttuuriministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 238 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	238 000
2025 talousarvio	23 363 000
2024 tilinpäätös	26 506 000
2023 tilinpäätös	22 789 000

02. Opetushallituksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 203 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	203 000
2025 talousarvio	31 233 000
2024 tilinpäätös	62 354 000
2023 tilinpäätös	68 283 000

03. Opetushallituksen yhteydessä toimivien viranomaisten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 33 000 euroa.

Momentin käyttösuunnitelma muutetaan seuraavaksi:

Käyttösuunnitelma (euroa)

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus	4 552 000
Ylioppilastutkintolautakunnan kanslia	7 419 000
Yhteensä	11 971 000

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	33 000
2025 talousarvio	11 938 000
2024 tilinpäätös	12 675 000
2023 tilinpäätös	9 781 000

04. Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 12 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	12 000
2025 talousarvio	20 162 000
2024 tilinpäätös	19 840 000
2023 tilinpäätös	39 833 000

05. Suomen Akatemian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 755 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 645 000 euroa aiheutuu Suomen Akatemian keskitettyyn valtionavustustoiminnan tietojärjestelmään liittymisestä aiheutuvista integraatiokustannuksista ja arviointitoiminnallisuuden rakentamisesta ja 110 000 euroa palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	755 000
2025 talousarvio	11 947 000
2024 tilinpäätös	13 539 000
2023 tilinpäätös	12 318 000

06. Kansallisarkiston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 802 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 930 000 euroa aiheutuu Kansallisarkiston päärakennuksen peruskorjauksen aloittamiseen liittyvistä arkistoaineistojen siirroista, 750 000 euroa massadigitointihankkeesta ja 122 000 euroa palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	1 802 000
2025 talousarvio	21 704 000
2024 tilinpäätös	22 714 000
2023 tilinpäätös	23 444 000

07. Kotimaisten kielten keskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 43 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	43 000
2025 talousarvio	4 829 000
2024 tilinpäätös	5 069 000
2023 tilinpäätös	4 625 000

08. Varastokirjaston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 9 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	9 000
2025 talousarvio	4 512 000
2024 tilinpäätös	1 767 000
2023 tilinpäätös	1 751 000

09. Opintotuen muutoksenhakulautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 7 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	7 000
2025 talousarvio	683 000
2024 tilinpäätös	771 000
2023 tilinpäätös	669 000

10. Taiteen edistämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 146 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 100 000 euroa aiheutuu erillisjärjestelmän hankkimisesta taiteilijaeläkkeiden myöntämistä varten ja 46 000 euroa palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	146 000
2025 talousarvio	6 641 000
2024 tilinpäätös	6 966 000
2023 tilinpäätös	4 595 000

11. Suomenlinnan hoitokunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 13 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	13 000
2025 talousarvio	2 211 000
2024 tilinpäätös	5 090 000
2023 tilinpäätös	2 298 000

12. Museoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 722 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 600 000 euroa aiheutuu Kansallismuseon uudisosan ohjelmistotuotannon käynnistämisestä ja toteuttamisesta ja 122 000 euroa palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	722 000
2025 talousarvio	25 107 000
2024 tilinpäätös	27 291 000
2023 tilinpäätös	25 057 000

13. Saavutettavuuskirjasto Celian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 37 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	37 000
2025 talousarvio	5 484 000
2024 tilinpäätös	5 750 000
2023 tilinpäätös	5 683 000

14. Kansallisen audiovisuaalisen instituutin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 40 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	40 000
2025 talousarvio	7 088 000
2024 tilinpäätös	7 407 000
2023 tilinpäätös	7 599 000

29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 2 048 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys on siirtoa momentille 29.01.31 kopiointia, tallennusta ja käyttöoikeuksia koskevan tiedotus- ja selvitystoiminnan arvonlisäveron maksamiseen.

2025 II lisätalousarvio	-2 048 000
2025 talousarvio	40 000 000
2024 tilinpäätös	41 358 502
2023 tilinpäätös	36 975 023

Momentille myönnetään lisäystä 5 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu lasten ja nuorten harrastustoiminnan määrärahan korotuksesta.

2025 II lisätalousarvio	5 000 000
2025 talousarvio	14 400 000
2024 tilinpäätös	14 500 000
2023 tilinpäätös	14 500 000

Momentille myönnetään lisävystä 89 148 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää enintään 87 100 000 euroa avustusten ja apurahojen maksamiseen EU:n, Pohjoismaiden ministerineuvoston ja muiden rahoittajien rahoitusosuuksilla toimeenpantaviin kansainvälistymistä edistäviin ohjelmiin myöntöpäättöperusteisesti budjetoituna.

Selvitysosa: Lisäyksestä 87 100 000 euroa aiheutuu EU:n rahoittamien Erasmus+ ja Euroopan solidaarisuusjoukot -ohjelmien ja Pohjoismaiden ministerineuvoston rahoittamien Nordplus-ohjelman apurahoja koskevista menoista ja muista hankkeista sekä 2 048 000 euroa kopiointia, tallennusta ja käyttöoikeuksia koskevan tiedotus- ja selvitystoiminnan arvonlisäveron siirrosta momentilta 29.01.29.

EU:n, Pohjoismaiden ministerineuvoston ja muiden rahoittajien rahoitusosuuksilla toimeenpantavien ohjelmien tulot kirjataan perustettavalle tulomomentille 12.29.50.

Vastaavat menot ja tulot on aiemmin nettobudjetoitu momentille 29.01.02.

Määräraha on osittain kehyksen ulkopuolinen.

2025 II lisätalousarvio	89 148 000
2025 talousarvio	21 600 000

Momentille myönnetään lisävystä 12 500 000 euroa.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää enintään 11 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahasta on varattu 12 500 000 euroa jatkuvan oppimisen digitalisaatio-ohjelman (RRF pilari3) mukaisten menojen ja avustusten maksamiseen osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa.

Vuoden 2024 talousarviossa myönnetystä kaksivuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 12 500 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu peruutetun määrärahan uudelleenbudjetoinnista.

Perustelujen muutos aiheutuu neljän henkilötyövuoden lisäyksestä jatkuvan oppimisen digitalisaatio-ohjelmaan (RRF pilari3) hankekauden jatkamisen vuoksi.

Määrärahan peruuttaminen kohdistuu jatkuvan oppimisen digitalisaatio-ohjelmaan (RRF pilari3).

Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

2025 II lisätalousarvio	12 500 000
2025 talousarvio	3 348 000
2024 tilinpäätös	22 708 000
2023 tilinpäätös	23 013 000

10. Varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus ja vapaa sivistystyö

01. Valtion yleissivistävän koulutuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 315 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	315 000
2025 talousarvio	43 745 000
2024 tilinpäätös	48 199 000
2023 tilinpäätös	41 065 000

20. Perusopetuksen, varhaiskasvatuksen ja vapaan sivistystyön yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 8 000 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää enintään 8 000 000 euroa suomi ja ruotsi toisena kielenä -oppimäärää koskevan opetuksen kehittämiseen aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu suomi ja ruotsi toisena kielenä -oppimäärää koskevan opetuksen vaikuttavuuden vahvistamisesta.

2025 II lisätalousarvio	8 000 000
2025 talousarvio	77 779 000
2024 tilinpäätös	73 750 000
2023 tilinpäätös	48 730 000

20. Ammatillinen koulutus ja lukiokoulutus

01. Valtion ammatillisen koulutuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 47 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	47 000
2025 talousarvio	9 381 000
2024 tilinpäätös	8 950 000
2023 tilinpäätös	8 771 000

40. Korkeakouluopetus ja tutkimus

20. Korkeakoululaitoksen ja tieteen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)

Momentilta vähennetään 2 000 000 euroa.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että päätösosan toisesta kappaleesta poistetaan seuraava kohta:

"6) enintään 2 000 000 euroa psykoterapeuttikoulutuksen uudistamisesta aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen."

Selvitysosa: Vähennys on siirtoa momentille 33.03.63 psykoterapeuttikoulutuksen uudistamiseen.

2025 II lisätalousarvio	-2 000 000
2025 talousarvio	94 591 000
2024 tilinpäätös	39 349 000
2023 tilinpäätös	40 616 000

51. Suomen Akatemian tutkimusmäärärahat (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 3 600 000 euroa.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahasta saa käyttää enintään 1 100 000 euroa Suomen Akatemian tutkimusrahoituksen tietojärjestelmän ylläpitoon ja yhteisen valtionavustujärjestelmän integraatioon.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahasta on varattu 6 000 000 euroa kansallisiin tutkimusinfrastruktuureihin (RRF pilari3) ja 11 000 000 euroa paikallisiin tutkimusinfrastruktuureihin (RRF pilari3) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 3 000 000 euroa kansallisten tutkimusinfrastruktuurien (RRF pilari3) ja 1 500 000 euroa paikallisten tutkimusinfrastruktuurien (RRF pilari3) maksatusten ajoitusten muutoksesta sekä vähennyksenä 900 000 euroa Suomen Akatemian tutkimusrahoituksen tietojärjestelmien ylläpitoon ja yhteisen valtionavustujärjestelmän integraatioon liittyvästä maksatuksen ajoituksen muutoksesta.

2025 II lisätalousarvio	3 600 000
2025 talousarvio	458 186 000
2024 tilinpäätös	385 388 168
2023 tilinpäätös	329 681 320

54. Strateginen tutkimusrahoitus (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 1 244 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu maksatuksen ajoituksen muutoksesta.

2025 II lisätalousarvio	-1 244 000
2025 talousarvio	55 631 000
2024 tilinpäätös	56 875 817
2023 tilinpäätös	51 485 991

80. Taide ja kulttuuri

16. Ylimääräiset taiteilija- ja sanomalehtimieseläkkeet (arviomääräraha)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää uusiin taiteilijaeläkkeisiin sekä taiteilijaeläkkeisiin liittyviin perhe-eläkkeisiin siten, että enintään saa myöntää täyttä eläkettä vastaavina 51 ylimääräistä taiteilijaeläkettä.

Selvitysosa: Perustelujen muutos aiheutuu tarpeesta rajata määrärahan käyttö uusien taiteilijaeläkkeiden ja taiteilijaeläkkeisiin liittyviä perhe-eläkkeiden myöntämiseen ainoastaan eläkemäärän mukaan.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2025 II lisätalousarvio	—
2025 talousarvio	22 932 000
2024 tilinpäätös	21 327 253
2023 tilinpäätös	20 164 008

20. Museoviraston kulttuuri- ja nähtävyydenkohteiden tilakustannukset (siirtomääräraha 2 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää Suomen kansallismuseon tilojen varustamisesta aiheutuviin kustannuksiin.

Selvitysosa: Perustelujen täydennys mahdollistaa määrärahan käytön Kansallismuseon varustamiskustannusten kattamiseen.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2025 II lisätalousarvio	—
2025 talousarvio	19 496 000
2024 tilinpäätös	19 416 000
2023 tilinpäätös	18 502 000

50. Avustukset taiteen ja kulttuurin edistämiseen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 2 500 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu Tampereen Teatterin peruskorjaus- ja laajennushankkeesta.

2025 II lisätalousarvio	2 500 000
2025 talousarvio	91 366 000
2024 tilinpäätös	109 802 000
2023 tilinpäätös	27 274 000

53. Valtionavustus tilakustannuksiin (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 65 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu Saamelaismuseosäätiön kohonneista vuokrakustannuksista.

2025 II lisätalousarvio	65 000
2025 talousarvio	31 356 000
2024 tilinpäätös	31 211 437
2023 tilinpäätös	26 477 080

56. Valtionrahoitus kansallisten taidelaitosten toimintaan (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 1 482 000 euroa.

Momentin käyttösuunnitelma muutetaan seuraavaksi:

Käyttösuunnitelma (euroa)

1. Kansallisgalleria	14 750 000
2. Suomen Kansallisteatteri	13 052 000
2. Suomen Kansallisooppera ja -baletti	40 444 000
Yhteensä	68 246 000

Selvitysosa: Lisäyksestä 990 000 euroa aiheutuu Suomen Kansallisteatterin kuparikaton peruskorjauksen suunnittelusta, 290 000 euroa Kansallisgallerian kokoelmien muuttokustannuksista ja 202 000 euroa Kansallisgallerian maksamien arvonlisäveromenojen korvaamisesta kansallisten taidelaitosten rahoituksesta annetun lain (942/2022) 4 §:n mukaisesti.

2025 II lisätalousarvio	1 482 000
2025 talousarvio	66 764 000
2024 tilinpäätös	65 101 000

75. Toimitilojen ja kiinteistövarallisuuden perusparannukset ja kunnossapito (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 200 000 euroa.

Momentin käyttösuunnitelma muutetaan seuraavaksi:

Käyttösuunnitelma (euroa)

1. Museovirasto	1 149 000
2. Suomenlinnan hoitokunta	2 300 000
Yhteensä	3 449 000

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu Suomenlinnan kuivatelakan teknisten laitteiden korjauksesta ja se kohdennetaan käyttösuunnitelmakohtaan 2.

2025 II lisätalousarvio	200 000
2025 talousarvio	3 249 000
2024 tilinpäätös	3 249 000
2023 tilinpäätös	4 049 000

Pääluokka 30

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto ja tutkimus

01. Maa- ja metsätalousministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 187 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 237 000 euroa palkkausten tarkistuksista ja vähennyksenä 50 000 euroa siirtona momentille 32.01.08 kasvinsuojeluaineiden lupien käsittelyruuhkan purkamiseen.

2025 II lisätalousarvio	187 000
2025 talousarvio	33 172 000
2024 tilinpäätös	24 482 000
2023 tilinpäätös	24 511 000

05. Luonnonvarakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 622 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	622 000
2025 talousarvio	90 878 000
2024 tilinpäätös	85 023 000
2023 tilinpäätös	81 589 000

22. Tutkimus ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 700 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys on siirtoa momentilta 30.01.40 elintarvikeviennin edistämiseen ja ruoka-alan arvoketjun kehittämiseen.

2025 II lisätalousarvio	700 000
2025 talousarvio	3 943 000
2024 tilinpäätös	1 943 000
2023 tilinpäätös	1 943 000

40. Maa- ja elintarviketalouden sekä luonnonvaratalouden huoltovarmuuden vahvistaminen, viennin edistäminen ja arvonnallisen kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentilta vähennetään 700 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys on siirtoa momentille 30.01.22 elintarvikeviennin edistämiseen ja ruoka-alan arvoketjujen kehittämiseen.

2025 II lisätalousarvio	-700 000
2025 talousarvio	700 000

10. Maaseudun kehittäminen

64. EU:n ja valtion rahoitusosuus alueelliseen ja paikalliseen maaseudun kehittämiseen (siirtomääräraha 3 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää Suomen CAP-suunnitelman 2023—2027 Manner-Suomessa tarvittavan enintään 50 henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön, myös virkaan nimitettyjen virkamiesten, palkkausmenoihin.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että vuonna 2025 saa käyttää vuodelta 2023 siirtynyttä määrärahaa 40 henkilötyövuotta ja vuodelta 2024 siirtynyttä määrärahaa 50 henkilötyövuotta Suomen CAP-suunnitelman 2023—2027 Manner-Suomessa sekä ohjelmakauden 2014—2020 ja siirtymäkauden 2021—2022 Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman toteuttamiseen tarvittavan määräaikaisen henkilöstön, myös virkaan nimitettyjen virkamiesten, palkkausmenojen sekä muiden välttämättömien kulutusmenojen maksamiseen.

Selvitysosa: Perusteluja on täydennetty siten, että momentilta voidaan maksaa Suomen CAP-suunnitelman toteuttamiseen tarvittavan määräaikaisen henkilöstön, myös virkaan nimitettyjen virkamiesten, palkkausmenoja. Lisäksi vuonna 2025 on mahdollista käyttää vuosilta 2023 ja 2024 siirtynyttä määrärahaa Suomen CAP-suunnitelman lisäksi myös ohjelmakauden 2014—2020 ja siirtymäkauden 2021—2022 Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman toteuttamiseen tarvittavan määräaikaisen henkilöstön, myös virkaan nimitettyjen virkamiesten, palkkausmenoihin.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2025 II lisätalousarvio	—
2025 talousarvio	188 349 000
2024 tilinpäätös	271 849 000
2023 tilinpäätös	139 016 000

20. Maa- ja elintarviketalous

01. Ruokaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 505 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	505 000
2025 talousarvio	78 862 000
2024 tilinpäätös	79 626 000
2023 tilinpäätös	83 890 000

20. Eläinlääkintähuolto ja kasvintuhoojen torjunta (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 1 600 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää enintään 1 600 000 euroa eläintautilain (76/2021) 85 §:n mukaisten tuotannonmenetykskorvausten maksamiseen turkistarhoille.

Selvitysosa: Määrärahan lisäys ja perustelujen täydennys mahdollistavat määrärahan käytön eläintautilain (76/2021) 85 §:n mukaisten tuotannonmenetykskorvausten maksamiseksi turkistarhoille.

2025 II lisätalousarvio	1 600 000
2025 talousarvio	5 868 000
2024 tilinpäätös	47 643 284
2023 tilinpäätös	18 560 132

40. Luonnonvaratalous

22. Luonnonvara- ja biotalouden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 11 500 000 euroa.

Vuoden 2023 talousarviossa myönnetystä kolmevuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 3 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 8 500 000 euroa aiheutuu informaatio-ohjauksen parantamisesta ja lisäämisestä metsien kasvun ja hiilinielujen vahvistamiseksi. Toimenpiteillä kehitetään metsänhoidon suosituksia ja niiden käytettävyyttä, lisätään metsänomistajalle ja metsäammattilaisille suunnattua tiedotusta ja neuvontaa sekä toteutetaan muita kehittämishankkeita.

Lisäyksestä 3 000 000 euroa on vuoden 2023 talousarvioon sisältyneen ravinteiden kierrätyksen kokeiluohjelmaan osoitetun peruutetun määrärahan uudelleenbudjetointia.

Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

2025 II lisätalousarvio	11 500 000
2025 talousarvio	5 964 000
2024 tilinpäätös	6 304 000
2023 tilinpäätös	14 966 000

42. Petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 2 800 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 2 500 000 euroa aiheutuu suurpetojen vuonna 2024 aiheuttamien porovahinkojen täysimääräisestä korvaamisesta ja 300 000 euroa kotieläin-, viljelys- ja irtaimistovahinkojen korvauksista, jotka ovat nousseet suurpetokantojen kasvun seurauksena. Valtiovarainvaliokunta on pitänyt mietinnössään (VaVM 25/2024 vp) valtiontalouden kannalta tärkeänä, että hallitus ryhtyy ripeästi toimenpiteisiin, jotta petokorvaukset saadaan alenevalle uralle.

2025 II lisätalousarvio	2 800 000
2025 talousarvio	8 850 000
2024 tilinpäätös	11 350 000
2023 tilinpäätös	11 336 000

46. Valtionavustus Suomen metsäkeskukselle (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 3 753 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 3 500 000 euroa aiheutuu Suomen metsäkeskuksen metsälainsäädännön toimeenpanon tietojärjestelmien uudistamisesta tukemaan metsien kasvun ja hiilinielujen vahvistamisen toimenpiteitä ja 253 000 euroa palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	3 753 000
2025 talousarvio	41 379 000
2024 tilinpäätös	43 025 000
2023 tilinpäätös	45 999 000

64. Metsähallitus

50. Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 661 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 480 000 euroa aiheutuu Itäisen Suomen ohjelman mukaisesta Metsähallituksen luontomatkailun toimenpidekokonaisuudesta, 150 000 euroa Evon retkeilyalueen perusreitistön kunnostukseen varatun määrärahan siirrosta momentilta 35.10.52 ja 31 000 euroa palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	661 000
2025 talousarvio	7 134 000
2024 tilinpäätös	7 244 000
2023 tilinpäätös	8 696 000

70. Maanmittaus ja asunto-osakkeiden kirjaaminen

01. Maanmittauslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 382 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	382 000
2025 talousarvio	51 085 000
2024 tilinpäätös	52 608 000
2023 tilinpäätös	48 198 000

Pääluokka 31

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto ja toimialan yhteiset menot

01. Liikenne- ja viestintäministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 169 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	169 000
2025 talousarvio	21 896 000
2024 tilinpäätös	23 108 000
2023 tilinpäätös	23 654 000

02. Liikenne- ja viestintäviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 353 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 458 000 euroa palkkausten tarkistuksista ja vähennyksenä 105 000 euroa siirtona momentille 31.20.21 julkisesti tuettuja kuljetuksia koskevan tiedon keräämiseen liittyvien rajapintojen toteutusta koskevaan valtionavustukseen.

Hallitus on antanut eduskunnalle lisätalousarvioesitykseen liittyvän esityksen laiksi liikenteen palveluista annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta (HE 33/2025 vp).

2025 II lisätalousarvio	353 000
2025 talousarvio	89 938 000
2024 tilinpäätös	95 263 000
2023 tilinpäätös	103 188 000

03. Väyläviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 505 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	505 000
2025 talousarvio	57 580 000
2024 tilinpäätös	62 579 000
2023 tilinpäätös	59 834 000

04. Ilmatieteen laitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 330 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös valtion virastojen ja laitosten osallistumisesta kehitysyhteistyöhön annetussa laissa (382/1989) tarkoitettujen hankkeiden toteuttamiseksi siirtomenojen maksamiseen kehitysyhteistyön kohdemaille.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	330 000
2025 talousarvio	46 812 000
2024 tilinpäätös	50 380 000
2023 tilinpäätös	46 164 000

10. Liikenne- ja viestintäverkot*20. Perusväylänpito (siirtomääräraha 3 v)*

Momentille myönnetään lisäystä 5 376 000 euroa.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että liikenteenohjausyhtiöltä hankittavaan palvelusopimukseen perustuvaan palvelumaksuun saa käyttää enintään 168 237 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää Väyläviraston hallinnassa olevan kulttuuriperintöön kuuluvan omaisuuden ylläpidosta aiheutuvien menojen maksamiseen sekä kattamaan irtaimelle omaisuudelle tai henkilöille koituneiden vahinkojen kustannuksia tilanteessa, jossa Väyläviraston tai ELY-keskuksen sopimusurakoitsija ei ole saanut vakuutuksia toimintaansa.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että nettobudjetoinnissa otetaan huomioon myös yhteistoiminnan kustannusten korvaukset sekä sellaiset muut tulot, joista on syntynyt perusväylänpitoon vastaava meno.

Valtuus

Momentin perusteluja täydennetään siten, että Väylävirasto saa tehdä jäänmurtopalvelua koskevia sopimuksia siten, että niistä saa aiheutua valtiolle menoja enintään 220 000 000 euroa vuosina 2025—2028.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus oikeutetaan solmimaan aikaisempina vuosina myönnettyjen valtuuksien mukaisia sopimuksia siltä osin kuin valtuuksia ei ole käytetty.

Selvitysosa: Lisäyksestä 4 800 000 euroa aiheutuu hallituksen investointiohjelmasta rahoitettavista maantien 357 (Hurukselantie, Kotka) kiireellisistä parantamistoimenpiteistä liittyen Easpring Finland New Materials Oy:n akkumateriaalitehdasinvestointiin. Liikenneinfrastrukturitarpeet kohdistuvat pääosin erikoiskuljetusreitteihin ja liikenneturvallisuuden parantamiseen. Lisäyksestä 576 000 euroa aiheutuu VR-Yhtymä Oyj:ltä Väyläviraston omistukseen vuonna 2024 siirtyneistä raiteista, joista Väylävirasto on maksanut raiteiden kauppahinnan 2 450 000 euroa perusväylänpidosta vuoden 2024 lopulla ja tulouttanut raiteiden kuntopuutteista johtuvan myyntihinnan hyvityksen 576 000 euroa hallinnonalan sekalaisiin tuloihin momentille 12.31.10. Määrärahan lisäyksellä siirretään valtiolle tuloutettu kauppahinnan hyvitys ratojen kunnossapidon käyttöön.

Liikenteenohjausyhtiöltä hankittavaan palvelusopimukseen perustuvaan palvelumaksuun käytettävää enimmäiserää nostetaan 190 000 eurolla johtuen siitä, että liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy toteuttaa hankkeen Vt 8 Älyväylä erikoiskuljetusten seurantapilotoinnin käynnistäminen, jolle eduskunta myönsi määrärahan vuoden 2024 talousarviossa.

Väylävirastolle myönnettävällä 220 milj. euron jäänmurtopalveluiden sopimusvaltuudella turvataan talvimerenkulun edellytykset myös tulevaisuudessa. Jäänmurtopalveluiden uusi sopimuskausi on 1.10.2025—15.6.2028. Sopimukset sisältävät jäänmurtopalvelun hankkimisen A-, B- ja C-jäänmurtajien osalta. Varsinais-Suomen ELY-keskukselle myönnetään uudelleen vuoden 2024 toisessa lisätalousarviossa myönnetty maantielauttaliikenteen palvelusopimuksia koskeva 1 450 000 000 euron valtuus. Maantielauttaliikenteen vuosikustannusten arvioidaan pysyvän nykytasolla tai alittavan nykytason. Hankintaan liittyy palvelutuottajan merkittävät kaluston investointikustannukset, joita kompensoidaan pitkillä palvelusopimusajoilla. Käyttökustannusten ennakoidaan laskevan johtuen mm. nykyistä tiukemmista energiatehokkuusvaatimuksista.

2025 II lisätalousarvio	5 376 000
2025 talousarvio	1 605 411 000
2024 tilinpäätös	1 565 751 000
2023 tilinpäätös	1 378 201 000

30. Avustukset liikenne- ja viestintäverkkoihin (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 4 602 000 euroa.

Momentin käyttösuunnitelma muutetaan seuraavaksi:

Käyttösuunnitelma (euroa)

Länsi-Helsingin raitiotiet (ml. Vihdintien pikaraitiotie)	9 750 000
Viikki—Malmi pikaraitiotie	3 000 000
Sahansaarenkadun tieyhteys Kemin biotuotetehtaalle	3 000 000
Vantaan ratikka	14 000 000
Tampereen seudun raitiotiet	8 000 000
Helsingin juna- ja metroasemien peruskorjaus	7 400 000

Käyttösuunnitelma (euroa)

Lähijunaliikennealueen varikot	1 945 000
Turun raitiotie	1 157 000
Yhteensä	48 252 000

Vuoden 2023 talousarviossa myönnetystä kolmevuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 4 602 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys on peruutetun määrärahan uudelleenbudjetointia, mistä 1 945 000 euroa on hankkeelle Lähijunaliikennealueen varikot, 1 500 000 euroa hankkeelle Viikki—Malmi pika-raitiotie ja 1 157 000 euroa hankkeelle Turun raitiotie.

Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

2025 II lisätalousarvio	4 602 000
2025 talousarvio	43 650 000
2024 tilinpäätös	22 440 000
2023 tilinpäätös	26 583 000

31. Eräät avustukset (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 3 500 000 euroa.

Momentin käyttösuunnitelma muutetaan seuraavaksi:

Käyttösuunnitelma (euroa)

Finavian lentoasemaverkoston ulkopuoliset lentoasemat ja lentopaikat	1 440 000
Yksityistieavustukset ja tiekuntien neuvonnasta aiheutuvat kulutusmenot	6 800 000
Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen ja kuntien joukkoliikennehankkeet	5 360 000
Yhteensä	13 600 000

Vuoden 2023 talousarviossa myönnetystä kolmevuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 3 500 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys on peruutetun määrärahan uudelleenbudjetointia, joka kohdennetaan kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen sekä kuntien joukkoliikennehankkeisiin.

Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

2025 II lisätalousarvio	3 500 000
2025 talousarvio	10 100 000
2024 tilinpäätös	18 176 000
2023 tilinpäätös	41 003 000

77. Väyläverkon kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 198 800 000 euroa.

Valtuus

Momentin perusteluja täydennetään siten, että Väylävirasto oikeutetaan tekemään sopimuksia hankkeeseen

1) Vt 27 Ylivieskan eteläinen ylikulkusilta liittyen siten, että siitä saa aiheutua valtiolle menoja enintään 14 000 000 euroa

2) Inkoon meriväylän parantaminen liittyen siten, että siitä saa aiheutua valtiolle menoja enintään 5 000 000 euroa

3) Eurooppalaisen raidelevyden ratayhteyksien suunnittelu Tornio—Haaparanta—Kemi liittyen siten, että siitä saa aiheutua valtiolle menoja enintään 20 000 000 euroa

4) Kt 67 ja Vt 19 Kivisaari—Atria liittyen siten, että siitä saa aiheutua valtiolle menoja enintään 11 000 000 euroa

5) Vt 25 osuus Meltola—Mustio liittyen siten, että siitä saa aiheutua valtiolle menoja enintään 17 000 000 euroa.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että Väylävirasto oikeutetaan tekemään sopimuksia hankkeeseen

6) Kt 68 Edsevö—Pietarsaari, vaihe 3 liittyen siten, että siitä saa aiheutua valtiolle menoja aiemmin tehdyt sopimukset mukaan lukien enintään 9 500 000 euroa

7) Tampereen henkilöratapiha liittyen siten, että siitä saa aiheutua valtiolle menoja aiemmin tehdyt sopimukset mukaan lukien enintään 183 000 000 euroa

8) Savonrata välillä Kouvola—Kuopio nopeuden ja kapasiteetin noston suunnittelu liittyen siten, että siitä saa aiheutua valtiolle menoja aiemmin tehdyt sopimukset mukaan lukien enintään 4 200 000 euroa.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että Espoon kaupunkiratahankkeen vuoden 2023 toisessa lisätalousarviossa 178 500 000 euroon tarkistetusta valtuudesta 41 000 000 euron valtuuden käytön edellytyksenä on, että Espoon kaupunki jatkaa kaavoitustyötä sekä Kirkkonummen kunta on päättänyt Rantaradan varrelle kaavoitettavan lähijunaliikenteen varikon kaavoituksen aloittamisesta vuoden 2025 loppuun mennessä.

Selvitysosa: Lisäyksestä 5 000 000 euroa aiheutuu momentille 12.31.10 tuloutettavista CEF-tukihankkeiden maksatuksista, joka kohdennetaan hankkeelle Inkoon meriväylän parantaminen.

Hallituksen investointiohjelmasta tehtävinä lisäyksinä on otettu huomioon 1 000 000 euroa hankkeelle Vt 27 Ylivieskan eteläinen ylikulkusilta, 1 000 000 euroa hankkeelle Eurooppalaisen raidelevyden ratayhteyksien suunnittelu Tornio—Haaparanta—Kemi, 1 000 000 euroa hankkeelle Kt 67 ja Vt 19 Kivisaari—Atria, 500 000 euroa hankkeelle Vt 25 osuus Meltola—Mustio ja 300 000 euroa hankkeelle Savonrata välillä Kouvola—Kuopio nopeuden ja kapasiteetin noston suunnittelu.

Lisäksi hallituksen investointiohjelman hankkeiden määrärahoja aikaistetaan vuosilta 2026 ja 2027 vuodelle 2025 siten, että 60 000 000 euroa hankkeelle Mt 180 Kurkela—Kuusisto, 20 000 000 euroa hankkeelle E18 kt 40 Turun kehätie Raision keskustassa, 5 000 000 euroa hankkeelle Vt 4 Palokan kohta Jyväskylä ja 5 000 000 euroa hankkeelle Turun satamaradan siirto.

Lisäksi muiden hankkeiden määrärahoja aikaistetaan siten, että 70 000 000 euroa hankkeelle Helsinki—Riihimäki kapasiteetin lisääminen 2. vaihe, 21 000 000 euroa hankkeelle Espoon kaupunkirata ja 9 000 000 euroa hankkeelle Digiradan kehitys- ja verifiointivaihe.

Uusien hankkeiden perusteluina esitetään:

Vt 27 Ylivieskan eteläinen ylikulkusilta

Hankkeessa rakennetaan uusi silta valtatielle 27, sillä nykyisen sillan kantavuus estää erikoiskuljetusten kulkua ja aiheuttaa pitkän kiertomatkan raskaimmille kuljetuksille. Valtatie 27 on merkittävä yhteys raskaimmille kuljetuksille matkalla rannikon satamiin. Hanke toteuttaa liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan keskeistä lainsäädäntöä, koska hanke ylläpitää nykyistä palvelutasoa varmistamalla kriittisten siltojen kunto elinkeinoelämän kannalta tärkeillä reiteillä. Siltoja kunnostamalla vältetään elinkeinoelämän kuljetuksia haittaavilta painorajoituksilta. Hankkeilla ylläpidetään elinkeinoelämän näkökulmasta alueiden välistä saavutettavuutta. Hanke kuuluu Väyläviraston laatimaan, vuosia 2025—2032 koskevaan, valtion väyläverkon investointiohjelmaan. Hankkeen kustannusarvio on 14 milj. euroa (MAKU 145, 2020=100). Määrärahatarpeet kohdistuvat vuosille 2025—2027.

Inkoon meriväylän parantaminen

Meriväylän parantamishankkeella tähdätään Inkoon LNG-täyttökuljetusten toimivuuden ja turvallisuuden parantamiseen. Kuljetuksilla varmistetaan elinkeinoelämän toiminnan vaatiman maakaasun saatavuus Suomessa. Hankkeessa muun muassa levennetään Inkoon meriväylää väyläruoppausten avulla. Hankkeen toteutus tukee Liikenne12-suunnitelman turvallisuustavoitetta. Hankkeen kustannusarvio on 5 milj. euroa. Hanke sisältyy Väyläviraston laatimaan valtion väyläverkon investointiohjelmaan 2025—2032. Väylävirasto toteuttaa osan hankkeesta poikkeuksellisesti myös Inkoo Shipping Oy Ab:n hallinnoimalle alueelle.

Eurooppalaisen raideleveyden ratayhteyksien suunnittelu Tornio—Haaparanta—Kemi

Hankkeessa suunnitellaan yhteys Eurooppalaisella raideleveydellä Haaparannasta Kemin satamaan ja Tornio—Röyttä yhteysväli sekä yksi kuormauspaikka ja Tornionjoen ratasilta. Suunnittelu sisältää tarvittavat erillisselvitykset, mittaukset, pohjatutkimukset sekä yleissuunnitelmat ja YVA:t Kemiin asti. Lisäksi hankkeessa laaditaan Tornion alueella suunnittelua ratasuunnittelmatasoon sisältäen Tornionjoen ratasillan suunnitelmat toteutusvalmiuteen saakka myös vesiluvan osalta. Hankkeen kustannusarvio on 20 milj. euroa.

Kt 67 ja Vt 19 Kivisaari—Atria

Hankkeen 1. vaiheessa toteutetaan Tepon eritasoratkaisu ja Penttilän silta, joka on liikenneturvallisuuden ja saavutettavuuden kannalta paras osaratkaisu. Hankkeen 1. vaiheen kustannusarvion valtion osuus on 11,0 milj. euroa (MAKU 145, 2020=100). Lisäksi Seinäjoen kaupunki osallistuu kustannuksiin noin 450 000 eurolla. Tepon eritasoratkaisun toteuttaminen on Kt 67 ja Vt 19 Kivisaari—Atria tieosuuden keskeisin yksittäinen liikenneturvallisuutta parantava toimenpide.

Penttilän sillan kohdalla voidaan palauttaa valtatie nopeusrajoitus 80 km/h. Kahden erityisen vaarallisen yksittäisen kohteen liikenneturvallisuus paranee merkittävästi.

Vt 25 rakentaminen keskikaidetieksi välillä Meltola—Mustio

Hanke on osa Vt 25 Hanko—Mäntsälä 1.vaiheen kehittämistoimenpiteitä, jotka sijoittuvat Hangon ja Nummolan välille. Vt 25 hankkeen 1. vaihe sisältää mm. uusia eritasoliittymiä ja nykyisten eritasoliittymien parantamisia Raaseporin, Lohjan ja Nummolan alueilla sekä ohituskaistaparin välillä Meltola—Mustio. Vt 25 rakentaminen keskikaidetieksi Meltola—Mustio välillä edistää liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain sekä Liikenne 12 -suunnitelman tavoitteita. Hanke edistää valtakunnallisesti ja kansainvälisesti merkittävän pääväylän liikenteen toimivuutta, turvallisuutta ja kestävyyttä. Hanke parantaa myös yhteysvälin pahimpia ongelmakohteita kuljetusten ja työmatkaliikenteen kannalta, mikä palvelee etenkin kuljetusten kustannustehokkuutta. Hangon sataman saavutettavuus ja Suomen huoltovarmuus paranevat.

Aiemmin päätettyjen hankkeiden valtuuksien tarkistus:

Kt 68 Edsevä—Pietarsaari, vaihe 3

Hankkeen valtuutta tarkistetaan 2 000 000 eurolla 7 500 000 eurosta 9 500 000 euroon. Valtuuden tarkistaminen aiheutuu hankkeen päivittyneestä kustannusarviosta tarkentuneiden lähtötietojen myötä. Muun muassa pohjaolosuhteet ovat tarkentuneet uusien pohjatutkimustulosten myötä epäedulliseen suuntaan lisäten toteutuskustannuksia varsinkin siltakohteissa. Valtuuden tarkistuksessa on huomioitu myös lähtötietojen tarkentumisen myötä tilaajan riskivarausten kasvu. Valtuuden tarkistamista vastaava lisämäärärahararve ajoittuu vuodelle 2026.

Tampereen henkilöratapiha

Hankkeen valtuutta tarkistetaan 20 000 000 eurolla 163 000 000 eurosta 183 000 000 euroon. Valtuuden tarkistaminen aiheutuu tarkentuneiden lähtötietojen ja suunnittelun myötä päivittyneestä kustannusarviosta. Tarkistettu valtuus mahdollistaa tarkoituksenmukaisen hankelaajuuden toteuttamisen, joka varmistaa täsmällisen ja turvallisen junaliikenteen sekä matkustajille turvallisemman, toimivamman ja helppokulkuisemman ratapihan ja sen myötä paranevan palvelutason. Valtuuden tarkistamista vastaavat lisämäärärahararpeet ajoittuvat vuosille 2027—2030.

Savonrata välillä Kouvola—Kuopio nopeuden ja kapasiteetin noston suunnittelu

Hankkeen valtuutta tarkistetaan 1 200 000 eurolla 3 000 000 eurosta 4 200 000 euroon. Valtuuden tarkistaminen aiheutuu suunnitelmalaajuuden muuttumisesta. Valtuuden tarkistamisella varmistetaan suunnitelmavalmiuden nosto koko hallituksen investointiohjelman Kouvola—Kuopio-rataosan hankekokonaisuuden osalta, joka sisältää nopeuden noston lisäksi myös kapasiteetin parantamisen toimenpiteitä. Valtuuden tarkistamista vastaavat lisämäärärahararpeet ajoittuvat vuosille 2025—2027.

2025 II lisätalousarvio	198 800 000
2025 talousarvio	405 141 000
2024 tilinpäätös	385 050 000
2023 tilinpäätös	441 082 000

20. Liikenteen ja viestinnän palvelut

21. Julkisen henkilöliikenteen palvelujen ostot ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 105 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää liikenteen palvelujen käyttöä edistävien valtionavustusten maksamiseen.

Selvitysosa: Lisäys on siirtoa momentilta 31.01.02 julkisesti tuettuja kuljetuksia koskevan tiedon keräämiseen liittyvien rajapintojen toteutusta koskevaan valtionavustukseen.

Hallitus on antanut eduskunnalle lisätalousarvioesitykseen liittyvän esityksen laiksi liikenteen palveluista annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta (HE 33/2025 vp).

2025 II lisätalousarvio	105 000
2025 talousarvio	106 924 000
2024 tilinpäätös	102 424 000
2023 tilinpäätös	118 724 000

Pääluokka 32

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

01. Työ- ja elinkeinoministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 235 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 364 000 euroa palkkausten tarkistuksista ja vähennyksenä 129 000 euroa siirrosta momentille 32.01.02 kotoutumislain mukaisiin tehtäviin.

2025 II lisätalousarvio	235 000
2025 talousarvio	38 675 000
2024 tilinpäätös	44 161 000
2023 tilinpäätös	39 247 000

02. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 2 595 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 2 366 000 euroa aiheutuu palkkausten tarkistuksista, 129 000 euroa siirrosta momentilta 32.01.01 ja 100 000 euroa siirrosta momentilta 32.50.03 kotoutumislain mukaisiin tehtäviin.

2025 II lisätalousarvio	2 595 000
2025 talousarvio	237 401 000
2024 tilinpäätös	222 558 000
2023 tilinpäätös	217 678 000

04. Geologian tutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 253 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	253 000
2025 talousarvio	37 997 000
2024 tilinpäätös	33 377 000
2023 tilinpäätös	32 400 000

05. Innovaatiorahoituskeskus Business Finlandin toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 240 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	240 000
2025 talousarvio	71 708 000
2024 tilinpäätös	99 485 000
2023 tilinpäätös	104 498 000

06. Kilpailu- ja kuluttajaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 187 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	187 000
2025 talousarvio	20 471 000
2024 tilinpäätös	20 309 000
2023 tilinpäätös	19 846 000

07. Patentti- ja rekisterihallituksen toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 100 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	100 000
2025 talousarvio	15 729 000
2024 tilinpäätös	14 246 000
2023 tilinpäätös	9 836 000

08. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 228 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 178 000 euroa aiheutuu palkkausten tarkistuksista ja 50 000 euroa siirrosta momentilta 30.01.01 kasvinsuojeluaineiden käsittelyruuhkan purkamiseen.

2025 II lisätalousarvio	228 000
2025 talousarvio	23 189 000
2024 tilinpäätös	23 351 000
2023 tilinpäätös	23 301 000

09. Energiaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 99 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	99 000
2025 I lisätalousarvio	100 000
2025 talousarvio	11 815 000
2024 tilinpäätös	10 460 000
2023 tilinpäätös	10 087 000

10. Digitalisaation kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 450 000 euroa.

Vuoden 2023 talousarviossa myönnetystä kolmevuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 5 867 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu energiatehokkuussopimusten seurantajärjestelmästä.

Määrärahan peruuttaminen aiheutuu pohjoismaisen työvoimapalvelumallin (RRF pilari3) määrärahan arvioitua vähäisemmästä käytöstä.

Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

2025 II lisätalousarvio	450 000
2025 talousarvio	11 113 000
2024 tilinpäätös	27 000 000
2023 tilinpäätös	43 500 000

41. Eriyisavustus Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:n tutkimusinfrastruktuuriin (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 471 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu maksatusten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	-471 000
2025 talousarvio	47 750 000
2024 tilinpäätös	4 920 000
2023 tilinpäätös	6 529 028

95. Eräät oikeudenkäyntikulut ja korvaukset (arviomääräraha)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää maakaasun siirtoverkonhaltijan eriyttämisestä annetussa laissa (588/2017), sähköntoimitussopimusten vertailuvälineestä annetussa laissa (498/2023), sähkö- ja maakaasuverkkomaksuista annetussa laissa (950/2012), laissa energian alkuperätakuista (1050/2021), sähköntuotannon ja -kulutuksen välistä tasapainoa varmistavasta tehoreservistä annetussa laissa (117/2011), energiatehokkuuslaissa (1429/2014),

uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetussa laissa (1396/2010), valmiuslaissa (1552/2011), päästökauppalaissa (1270/2023), laissa fossiilisen polttoaineen jakelun päästökaupasta (1066/2024), laissa biopolttoaineista, bionesteistä ja biomassapolttoaineista (393/2013), laissa uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä (446/2007), laissa tuulivoiman kompensatioalueista (490/2013), laissa biopolttoöljyn käytön edistämisestä (418/2019) ja laissa merituulivoimasta talousvyöhykkeellä (937/2024) tarkoitetuissa oikeusprosesseissa Energiaviraston vastapuolelle maksettavaksi määrättyjen oikeudenkäyntikulujen maksamiseen.

Selvitysosa: Perustelujen täydennys aiheutuu Energiaviraston muutoksenhaku- tai valitusmenettelyn sisältävien säädösten lisäyksestä.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2025 II lisätalousarvio	—
2025 talousarvio	50 000
2024 tilinpäätös	1 700 000
2023 tilinpäätös	10 000

20. Uudistuminen ja vähähiilisyys

Suostumus

Luvun perusteluja täydennetään siten, että työ- ja elinkeinoministeriö voi sitoutua EU:n hiilirajamekanismiasetuksen ((EU) 2023/956) 20(2) artiklan mukaisen kauppapaikan hankintaa koskevaan yhteishankintasopimukseen ja siihen sisältyvään valtioneuvoston yhteisvastuullisesti maksettavia vahingonkorvauksia koskevaan ehtoon.

Selvitysosa: Hiilirajamekanismi (CBAM) asettaa päästökauppaan rinnastettavan kustannuksen EU:n ulkopuolelta tuotaville tuotteille. Maahantuojien tulee ostaa CBAM-todistuksia EU:n yhteiseltä kauppapaikalta ja tallettaa ne CBAM-tilille vuosittain. Kauppapaikka avataan 1.2.2027. Komissio perustaa ja hallinnoi kauppapaikan jäsenvaltioiden yhteishankintamenettelyn jälkeen. Jäsenvaltioiden tulee hyväksyä yhteishankintasopimus ennen menettelyn käynnistämistä. Yhteishankintasopimukseen sisältyy ehto, jonka mukaan sopimusosapuolet ovat yhteisvastuussa sopimuksen ulkopuolisista vahingoista tilanteissa, joissa vahingon aiheuttanutta sopimusosapuolta ei voida tunnistaa. Sopimuksen ulkopuolisilla vahingoilla yhteishankintasopimuksessa tarkoitetaan komission ja sopimukseen osallistuvien jäsenvaltioiden viranomaisten tai heidän laskuunsa toimivien tahojen aiheuttamia vahinkoja, jotka eivät liity kauppapaikan hankintaan tai sitä säätelevään sopimukseen. Sopimusosapuoli voi vapautua yhteisvastuusta vain, jos sopimusosapuoli voi osoittaa, ettei se ole vahingon aiheuttaja milloin osin. Vahingonkorvausehto on poikkeuksellinen ja valtioneuvoston yhteisvastuullinen, minkä vuoksi sopimukseen sitoutumiseen haetaan eduskunnan suostumus. Yhteisvastuullisesti maksettavista kokonaiskorvauksista Suomen osuus olisi vähintään 1/28 osaa ja enintään puolet. Vahingonkorvausten mahdollisesta enimmäismäärästä ei ole arviota.

40. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 8 692 000 euroa.

Valtuus

Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 2025 saa tehdä uusia rahoituspäätöksiä enintään 913 385 000 eurolla.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahasta on varattu 3 600 000 euroa innovatiivisten kasvuyritysten tukemiseen (RRF pilari3), 8 200 000 euroa avainalojen vauhdittamiseen ja osaamiseen vahvistamiseen (RRF pilari3), 9 300 000 euroa kiinteistö- ja rakentamisan vähähiilisten ratkaisujen tukiohjelmaan (RRF pilari1), 2 050 000 euroa luovien alojen rakennetukseen (RRF pilari3), 38 810 000 euroa materiaalien ja teollisuuden sivuvirtojen uudelleenkäyttöön ja kierrätykseen (RRF pilari1), 31 900 000 euroa veturiyrittäjärahoitukseen (RRF pilari3), 450 000 euroa terveys- ja hyvinvointiteknologioihin ja osaamiseen (RRF pilari3), 4 870 000 euroa mikroelektronikan arvoketjuun (RRF pilari2) ja 1 000 000 euroa teollisuuden vähähiilisen, kiertotalouden ja digitaalisen uudistumisen edistämisen ja teollisen palveluviennin kasvattamisen ohjelmaan (RRF pilari3).

Selvitysosa: Valtuuden vähennys 27 138 000 euroa on siirtoa momentille 32.20.46 laivaprojektien innovaatioiden kehittämiseen.

Lisäksi määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 600 000 euroa innovatiivisten kasvuyritysten tukemiseen (RRF pilari3), 4 500 000 euroa avainalojen vauhdittamiseen ja osaamiseen vahvistamiseen (RRF pilari3), 1 750 000 euroa kiinteistö- ja rakentamisan vähähiilisten ratkaisujen tukiohjelmaan (RRF pilari1), 250 000 euroa luovien alojen rakennetukseen (RRF pilari3), 5 000 000 euroa materiaalien ja teollisuuden sivuvirtojen uudelleenkäyttöön ja kierrätykseen (RRF pilari1), 1 600 000 euroa veturiyrittäjärahoitukseen (RRF pilari3) ja 250 000 euroa terveys- ja hyvinvointiteknologioihin ja osaamiseen (RRF pilari3) sekä vähennyksenä 1 130 000 euroa mikroelektronikan arvoketjuun (RRF pilari2), 600 000 euroa teollisuuden vähähiilisen, kiertotalouden ja digitaalisen uudistumisen edistämisen ja teollisen palveluviennin kasvattamisen ohjelmaan (RRF pilari3) varatun määrärahan maksatusten tarkistuksina ja 3 528 000 euroa valtuuden siirrosta aiheutuvina maksatusten tarkistuksina.

2025 II lisätalousarvio	8 692 000
2025 talousarvio	538 025 000
2024 tilinpäätös	422 124 446
2023 tilinpäätös	326 282 789

46. Laivanrakennuksen innovaatiotuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 11 422 000 euroa.

Valtuus

Momentin perusteluja täydennetään siten, että vuonna 2025 saa tehdä uusia rahoituspäätöksiä enintään 27 138 000 eurolla.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa ja valtuutta saa käyttää laivanrakennuksen innovaatioihin myönnettävästä valtionavustuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (364/2015) mukaisiin avustuksiin.

Selvitysosa: Valtuuden lisäys on siirtoa momentilta 32.20.40 laivaprojektien innovaatioiden kehittämiseen. Määrärahan lisäys aiheutuu maksatusten tarkistuksista.

Valtuutta ja määrärahaa käytetään kokonaisuudessaan tutkimus- ja kehittämistoimintaan.

2025 II lisätalousarvio	11 422 000
2025 talousarvio	15 050 000
2024 tilinpäätös	17 448 646
2023 tilinpäätös	11 188 750

48. Uusiutuvan energian tuotantotuki (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 25 000 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu tarvearvion tarkentumisesta.

2025 II lisätalousarvio	-25 000 000
2025 talousarvio	234 097 000
2024 tilinpäätös	123 603 817
2023 tilinpäätös	75 331 728

30. Työllisyys ja yrittäjyys

40. Alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 5 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu Diana 6G -testikeskuksen toiminnasta ja kehittämisestä.

2025 II lisätalousarvio	5 000 000
2025 talousarvio	12 497 000
2024 tilinpäätös	10 157 000
2023 tilinpäätös	11 921 000

41. Valtionavustus Työkanava Oy:n toimintaan (siirtomääräraha 3 v)

Vuoden 2024 talousarviossa myönnetystä kolmevuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 2 000 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan peruuttaminen johtuu Työkanava Oy:n lakkauttamisesta.

Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta määrärahaa.

2025 II lisätalousarvio	—
2024 tilinpäätös	2 000 000
2023 tilinpäätös	10 000 000

51. Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut (siirtomääräraha 2 v)

Vuoden 2024 talousarviossa myönnetystä kaksivuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 4 570 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan peruutus vuonna 2024 aiheutuu tarvearvion tarkentumisesta.

Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta määrärahaa.

2025 II lisätalousarvio	—
2024 tilinpäätös	230 970 999
2023 tilinpäätös	217 670 000

64. EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n alue- ja rakennepolitiikan ja muihin koheesiopolitiikan ohjelmiin (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 1 500 000 euroa.

Valtuus

Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 2025 saa uusia myöntämispäätöksiä tehdä 369 440 000 eurolla.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että vuoden 2024 käyttämättä jääneestä valtuudesta peruutetaan 2 977 000 euroa.

Selvitysosa: Valtuuden ja määrärahan vähennys aiheutuu käyttämättä jäävästä Interreg-ulkorajaohjelmien valtion rahoitusosuudesta.

2025 II lisätalousarvio	-1 500 000
2025 talousarvio	619 269 000
2024 tilinpäätös	376 452 272
2023 tilinpäätös	470 426 476

40. Yritysten erityisrahoitus*42. Valtiontuki sähköhuollon varmistamiseksi (arviomääräraha)*

Momentille myönnetään lisäystä 200 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu investointihankkeen maksatusaikataulun muutoksesta.

2025 II lisätalousarvio	200 000
2025 talousarvio	800 000
2024 tilinpäätös	900 000
2023 tilinpäätös	1 149 827

47. Finnvera Oyj:n tappiokorvaukset (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 8 000 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu tarvearvion tarkentumisesta.

2025 II lisätalousarvio	-8 000 000
2025 talousarvio	47 769 000
2024 tilinpäätös	21 261 325
2023 tilinpäätös	22 692 278

50. Kotoutuminen ja kansainvälinen osaaminen*03. Kotoutumisen ja työvoiman maahanmuuton edistäminen (siirtomääräraha 2 v)*

Momentilta vähennetään 100 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys on siirtoa momentille 32.01.02 kotoutumislain mukaisiin tehtäviin.

2025 II lisätalousarvio	-100 000
2025 talousarvio	2 209 000
2024 tilinpäätös	4 801 000
2023 tilinpäätös	7 241 000

Pääluokka 33

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

01. Sosiaali- ja terveysministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 225 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 385 000 euroa palkkausten tarkistuksista sekä vähennyksenä 60 000 euroa siirrosta momentille 23.01.01 ministeriön arkiston järjestämisen loppuun saattamisen menoihin ja 100 000 euroa siirrosta momentille 33.03.04 hyvinvointialueiden ohjauksen tehostamiseen.

2025 II lisätalousarvio	225 000
2025 talousarvio	40 229 000
2024 tilinpäätös	40 527 000
2023 tilinpäätös	33 849 000

04. Valtion mielisairaaloiden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 500 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää mielenterveyslain (1116/1990) 3 tai 4 luvun nojalla määrätyn tahdosta riippumattoman psyykkisen hoidon kustannuksiin niissä tapauksissa, joissa henkilöllä ei ole kotikuntaa Suomessa eikä hoidon maksaja määräydy minkään muun lainsäädännön nojalla.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu siirrosta momentilta 33.60.34 tahdosta riippumattomaan hoitoon määrättyjen henkilöiden hoidon kustannuksista niissä tapauksissa, joissa henkilöllä ei ole kotikuntaa Suomessa, eikä kustannusten maksuvelvollisuutta voida määrätä kansainvälisten sopimuksen perustella. Hoidon kustannuksia ei myöskään voida korvata terveydenhuoltolain 50 §:n perusteella.

2025 II lisätalousarvio	500 000
2025 talousarvio	483 000
2024 tilinpäätös	284 392
2023 tilinpäätös	966 000

05. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen alaisten lastensuojeluyksiköiden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää myös enintään 600 000 euroa maksullisen palvelutoiminnan hintatukeen.

Selvitysosa: Perustelujen muutos aiheutuu hintatuen käyttöön liittyvän yhteiskustannuksista aiheutuvan tappion kattamisesta.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2025 II lisätalousarvio	—
2025 talousarvio	5 310 000
2024 tilinpäätös	2 810 000
2023 tilinpäätös	1 480 592

06. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen alaisen vankiterveydenhuollon yksikön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 239 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 46 000 euroa aiheutuu ensikertalaisuussäännösten muuttamisesta hallitusohjelman kriminaalipolitiikkaa koskevien linjausten mukaisesti ja 193 000 euroa palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	239 000
2025 talousarvio	22 502 000
2024 tilinpäätös	22 466 000
2023 tilinpäätös	21 068 000

07. Sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 80 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	80 000
2025 talousarvio	9 012 000
2024 tilinpäätös	9 237 000
2023 tilinpäätös	9 105 000

25. Sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallinen tiedonhallinta (siirtomääräraha 3 v)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää sosiaali- ja terveysministeriön hankintoihin DigiFinland Oy:ltä, joilla toteutetaan julkisten palveluntarjoajien sosiaali- ja terveydenhuollon tiedonhallinnan kehittämis- ja ylläpito Hankkeita.

Selvitysosa: Perustelujen muutos mahdollistaa määrärahan käytön myös sosiaali- ja terveydenhuollon tiedonhallinnan ylläpito Hankkeisiin.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2025 II lisätalousarvio	—
2025 talousarvio	26 050 000
2024 tilinpäätös	34 270 000
2023 tilinpäätös	40 210 000

02. Valvonta

03. Säteilyturvakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 145 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	145 000
2025 talousarvio	20 633 000
2024 tilinpäätös	22 128 000
2023 tilinpäätös	19 652 000

05. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 225 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 140 000 euroa aiheutuu palkkausten tarkistuksista ja 85 000 euroa siirrosta momentilta 28.01.21 verkkosivuston valmisteluun Lupa- ja valvontaviraston toimeenpanoon liittyen.

2025 II lisätalousarvio	225 000
2025 talousarvio	14 209 000
2024 tilinpäätös	15 786 000
2023 tilinpäätös	16 264 000

06. Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 40 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	40 000
2025 talousarvio	5 272 000
2024 tilinpäätös	5 035 000
2023 tilinpäätös	4 949 000

07. Työsuojelun aluehallintoviranomaisten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 309 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	309 000
2025 talousarvio	29 128 000
2024 tilinpäätös	29 663 000
2023 tilinpäätös	29 132 000

03. Tutkimus- ja kehittämistoiminta*04. Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)*

Momentille myönnetään lisäystä 752 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 652 000 euroa aiheutuu palkkausten tarkistuksista ja 100 000 euroa siirrosta momentilta 33.01.01 hyvinvointialueiden ohjauksen tehostamiseen.

2025 II lisätalousarvio	752 000
2025 talousarvio	80 833 000
2024 tilinpäätös	81 003 000
2023 tilinpäätös	79 165 000

63. Eräät erityishankkeet (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 2 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu siirrosta momentilta 29.40.20 kaksipuolaisen psykoterapeuttikoulutuksen kehittämiseen.

2025 II lisätalousarvio	2 000 000
2025 talousarvio	6 082 000
2024 tilinpäätös	8 637 000
2023 tilinpäätös	6 937 000

10. Perhe- ja asumiskustannusten tasaus, perustoimeentulotuki ja eräät palvelut*54. Asumistuki (arviomääräraha)*

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää väliaikaisesta sähkötuesta annetun lain (1152/2022) mukaisiin menoihin.

Selvitysosa: Perustelujen täydennys aiheutuu Kansaneläkelaitokselle vuoden 2024 aikana syntyneistä takautuvista väliaikaisen sähkötuen menoista.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2025 II lisätalousarvio	—
2025 talousarvio	1 406 300 000
2024 tilinpäätös	1 696 100 000
2023 tilinpäätös	1 744 300 000

60. Kansaneläkelaitoksen sosiaaliturvarahastojen toimintakulut (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 750 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu yksityisen sairaanhoidon hoito- ja tutkimuskorvauksien kohdentamisesta 65 vuotta täyttäneiden vakuutettujen yleislääkäripalveluihin kokeiluluonteisesti.

Hallitus on antanut eduskunnalle lisätalousarvioesitykseen liittyvän esityksen laeiksi sairausvakuutuslain ja toimeentulotuesta annetun lain 7 b §:n väliaikaisesta muuttamisesta (HE 36/2025 vp).

2025 II lisätalousarvio	750 000
2025 talousarvio	495 150 000
2024 tilinpäätös	520 050 000
2023 tilinpäätös	513 100 000

20. Työttömyysturva

50. Valtionosuus työttömyysetuuksien ansioturvasta ja vuorottelukorvauksesta (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 50 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu työttömyysasteen noususta.

2025 II lisätalousarvio	50 000 000
2025 talousarvio	539 800 000
2024 tilinpäätös	797 203 371
2023 tilinpäätös	743 369 175

52. Valtionosuus työttömyysetuuksien perusturvasta (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 53 500 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu työttömyysasteen noususta.

2025 II lisätalousarvio	53 500 000
2025 talousarvio	1 312 500 000
2024 tilinpäätös	1 365 555 411
2023 tilinpäätös	1 319 253 969

30. Sairausvakuutus

50. Korvaukset rajat ylittävästä terveydenhuollosta (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 4 000 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu tarvearvion muutoksesta.

2025 II lisätalousarvio	-4 000 000
2025 talousarvio	6 000 000
2024 tilinpäätös	368 458
2023 tilinpäätös	3 827 336

60. Valtion osuus sairausvakuutuslaista johtuvista menoista (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 15 300 000 euroa.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että Kansaneläkelaitos saa käyttää, valtion ja vakuutettujen rahoitusosuudet yhteensä huomioiden, Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain mukaiseen harkinnanvaraiseen yksilökohtaiseen kuntoutukseen enintään 80 800 000 euroa ja saman lain mukaisen yksilökohtaisen kuntoutuksen kehittämishankkeisiin, sairauksien ehkäisemiseen sekä kuntoutusta, sairauksien ehkäisyä ja sairausvakuutusta koskeviin tutkimus- ja kehittämishankkeisiin enintään 13 634 000 euroa, josta 4 864 000 euroa kohdennetaan lääkkeiden vuosiomavastuun osittamiseen ja 970 000 euroa valinnanvapauskokeilun tutkimuksen toteuttamiseen.

Selvitysosa: Lisäyksestä 14 800 000 euroa aiheutuu yksityisen sairaanhoidon hoito- ja tutkimuskorvauksien kohdentamisesta 65 vuotta täyttäneiden vakuutettujen yleislääkäripalveluihin kokeiluluonteisesti ja 500 000 euroa kokeiluun kohdennettavan tutkimuksen rahoittamisesta.

Hallitus on antanut eduskunnalle lisätalousarvioesitykseen liittyvän esityksen laeiksi sairausvakuutuslain ja toimeentulotuesta annetun lain 7 b §:n väliaikaisesta muuttamisesta (HE 36/2025 vp).

Perustelujen muutos aiheutuu 65 vuotta täyttäneiden valtakunnalliseen valinnanvapauskokeiluun kohdennettavasta tutkimusrahoituksesta valtion ja vakuutettujen rahoitusosuudet yhteensä huomioiden. Valtion osuus sairaanhoitovakuutuksen rahoituksesta on 51,4 prosenttia ja vakuutettujen osuus 48,6 prosenttia.

2025 II lisätalousarvio	15 300 000
2025 I lisätalousarvio	16 200 000
2025 talousarvio	1 832 880 000
2024 tilinpäätös	2 206 019 386
2023 tilinpäätös	2 275 817 546

40. Eläkkeet

52. Valtion osuus yrittäjän eläkeläistä johtuvista menoista (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 60 100 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu aiempaa pienemmästä vakuutusmaksutulosta ja aiempaa suuremmasta avointen maksujen osuudesta.

2025 II lisätalousarvio	60 100 000
2025 talousarvio	521 800 000
2024 tilinpäätös	535 053 699
2023 tilinpäätös	492 300 000

60. Sosiaali- ja terveydenhuollon tukeminen

30. Valtion korvaus terveydenhuollon ja sosiaalihuollon valtakunnallisen valmiuden kustannuksiin (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 6 300 000 euroa.

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää Suomen Punaisen Ristin Veripalvelulle maksettaviin valtionavustuksiin kansallisen verihuollon varautumisen tason nostamiseksi.

Selvitysosa: Määrärahan lisäys ja perustelujen täydennys aiheutuvat kansallisen verihuollon varautumisen tason parantamisesta.

2025 II lisätalousarvio	6 300 000
2025 talousarvio	350 000
2024 tilinpäätös	350 000
2023 tilinpäätös	350 000

31. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kansallinen kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää enintään kolmeatoista ja puolta henkilötyövuotta vuosittain vastaavan henkilöstön, myös virkaan nimitettyjen virkamiesten palkkausmenoihin, lastenasiaintalojen perustamiseen, nuorten huumekuolemien ehkäisyyn ja edellä mainittujen toimien kehittämiseen, ohjaukseen, tukeen ja viestintään sekä palkkauksesta aiheutuvien muiden menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Perustelujen täydennyksellä mahdollistetaan nuorten huumekuolemien ehkäisyä koskevan määrärahan käyttö määräaikaiseen kehittämishankkeeseen liittyvien valtionavustusten maksamiseen sekä kehittämishankkeen ohjaukseen, tukeen ja viestintään.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2025 II lisätalousarvio	—
2025 talousarvio	7 405 000
2024 tilinpäätös	7 052 000
2023 tilinpäätös	2 800 000

34. Valtion korvaus erinäisistä terveydenhuollon kustannuksista (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 500 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys on siirtoa momentille 33.01.04.

2025 II lisätalousarvio	-500 000
2025 talousarvio	15 700 000
2024 tilinpäätös	13 826 832
2023 tilinpäätös	13 029 703

39. Palvelurakenteen kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää enintään 500 000 euroa lastensuojelun hybridimallin kehittämiseen ja käynnistämiseen liittyvien valtionavustusten maksamiseen.

Selvitysosa: Perustelujen täydennyksellä mahdollistetaan lastensuojelun hybridimallin määräaikaiseen kehittämishankkeeseen liittyvän valtionavustuksen maksaminen kunnalle, kuntayhtymälle, yleishyödylliselle yhteisölle, yritykselle tai hyvinvointialueelle niiden lakisääteisistä tehtävistä erilliseen kehittämistoimintaan. Kehittämishankkeessa kehitettäisiin uusi toimintamalli, jossa lastensuojelun laitospalveluun integroitaisiin tarvittavat psykiatrian palvelut.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2025 II lisätalousarvio	—
2025 talousarvio	2 800 000
2024 tilinpäätös	300 000
2023 tilinpäätös	9 500 000

61. Elpymis- ja palautumissuunnitelman rahoitus sosiaali- ja terveydenhuoltoon (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 56 200 000 euroa.

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää enintään 34 880 000 euroa hoitotakuun toteutumisen edistämiseen sekä koronavirustilanteen aiheuttaman sosiaali- ja terveydenhuollon hoito-, kuntoutus- ja palveluvelan purkuun (RRF pilari4), enintään 7 590 000 euroa hoitotakuun toteutumista edistävien ennalta ehkäisevien toimien ja ongelmien varhaisen tunnistamisen vahvistamiseen (RRF pilari4), enintään 13 300 000 euroa sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusvaikuttavuutta tukevan tietopohjan sekä vaikuttavuusperusteisen ohjauksen vahvistamiseen (RRF pilari4), enintään 29 800 000 euroa hoitotakuuta edistävien palvelumuotoiltujen digitaalisten innovaatioiden käyttöönottoon (RRF pilari4), enintään 25 000 euroa Työkykyohjelman ja IPS Sijoita ja valmenna -mallin toimenpiteiden laajentamiseen (RRF pilari3) ja enintään 605 000 euroa mielenterveyden ja työkyvyn vahvistamiseen työelämässä (RRF pilari3).

Vuoden 2023 talousarviossa myönnetystä kolmevuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 56 200 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys on peruutetun määrärahan uudellenbudjetointia ja sillä varmistetaan EU:n elpymisvälineen tuloilla rahoitettavan Suomen kestävän kasvun ohjelman toimeenpano. Ohjelman on käynnissä vuosina 2021—2025.

Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

2025 II lisätalousarvio	56 200 000
2025 talousarvio	30 000 000
2024 tilinpäätös	149 000 000
2023 tilinpäätös	149 786 000

64. Valtion korvaus rikosasioiden sovittelun järjestämisen kustannuksiin (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 300 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu rikosasioiden sovittelun toimintaedellytysten turvaamisesta kustannusten kasvaessa.

2025 II lisätalousarvio	300 000
2025 talousarvio	7 100 000
2024 tilinpäätös	7 100 000
2023 tilinpäätös	7 100 000

Pääluokka 35

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ympäristöhallinnon toimintamenot

01. Ympäristöministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 2 270 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 300 000 euroa aiheutuu palkkausten tarkistuksista, 840 000 euroa siirrosta momentilta 35.20.01 ja 1 130 000 euroa momentilta 35.20.01 peruutetun määrärahan uudelleenbudjetoinnista.

2025 II lisätalousarvio	2 270 000
2025 talousarvio	40 433 000
2024 tilinpäätös	37 300 000
2023 tilinpäätös	34 088 000

04. Suomen ympäristökeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 274 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkausten tarkistuksista.

2025 II lisätalousarvio	274 000
2025 talousarvio	36 384 000
2024 tilinpäätös	33 436 000
2023 tilinpäätös	26 599 000

10. Ympäristön- ja luonnonsuojelu

22. Eräät ympäristömenot (siirtomääräraha 3 v)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää enintään 53 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen, josta enintään 17 henkilötyövuotta määräaikaisen henkilöstön palkkaamiseen kohdan 2) sekä 36 henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkaamiseen muiden kohtien tehtäviin.

Selvitysosa: Perustelujen muutos on tarpeen henkilötyövuosirajauksen muuttamiseksi vastaamaan suunniteltua käyttötarkoitusta.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2025 II lisätalousarvio	—
2025 talousarvio	4 310 000
2024 tilinpäätös	7 120 000
2023 tilinpäätös	11 615 000

52. Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät (siirtomääräraha 3 v)

Momentilta vähennetään 2 192 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 2 120 000 euroa Itä-Suomen ohjelman luontomatkailun toimenpidekokonaisuuden toteuttamisesta ja 222 000 euroa palkkausten tarkistuksista sekä vähennyksenä 150 000 euroa siirrosta momentille 30.64.50 Evon retkeilyalueen perusreitistön kunnostukseen.

2025 II lisätalousarvio	2 192 000
2025 talousarvio	50 133 000
2024 tilinpäätös	49 640 000
2023 tilinpäätös	53 522 000

61. Vesien- ja ympäristönhoidon tukeminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 500 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu Kurikan kaupungissa sijaitsevan Panfurin vanhan turkismuokkaamoalueen pilaantuneen maaperän ja valtakunnallisesti merkittävän pohjavesiesiintymän puhdistamisesta. Alueella on tehty puhdistustoimenpiteitä vuodesta 2005 lähtien. Tehdyillä puhdistustoimilla ei ole saatu poistettua turkismuokkaamorakennuksen alla olevaa klooratuilla liuottimilla voimakkaasti pilaantunutta aluetta.

2025 II lisätalousarvio	500 000
2025 talousarvio	6 042 000
2024 tilinpäätös	16 292 000
2023 tilinpäätös	47 892 000

63. Luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmenot (siirtomääräraha 3 v)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että päätösoosan toisesta kappaleesta poistetaan seuraava kohta:

"8) enintään 100 000 euroa erikseen tehtävien yhteistoimintasopimusten perusteella maksettaviin palkkioihin, joilla edistetään maanomistajien tekemien Etelä-Suomen metsien monimuotoisuusohjelman (METSO) mukaisten tarjousten tai Helmi-ohjelman suoalueiden suojelua edistävien tarjousten käsittelyä."

Selvitysosa: Perustelujen muutos aiheutuu suojelualueiden välitystoiminnan palkkiotoimintamallin muuttumisesta ELY-keskuksille tarpeettomaksi ja välittävillä organisaatioille taloudellisesti kannattamattomaksi. Toimintamalliin varattu määräraha voidaan käyttää kokonaan luonnonsuojelualueiden hankintaan.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2025 II lisätalousarvio	—
2025 talousarvio	39 380 000
2024 tilinpäätös	37 630 000
2023 tilinpäätös	46 630 000

20. Yhdyskunnat, rakentaminen ja asuminen

01. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 840 000 euroa.

Vuoden 2024 talousarviossa myönnetystä kaksivuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 1 130 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys on siirtoa momentille 35.01.01. Laki Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskukselta annetun lain kumoamisesta tuli voimaan 1.3.2025, minkä johdosta momentilta jäi käyttämättä vuoden 2025 määrärahaa 840 000 euroa.

Peruutettava määräraha uudelleenbudjetoidaan momentille 35.01.01.

Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

2025 II lisätalousarvio	-840 000
2025 talousarvio	1 700 000
2024 tilinpäätös	6 216 000
2023 tilinpäätös	8 170 000

34. Avustukset kuntien kiinteistöjen öljylämmityksestä luopumiseen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 4 600 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustuslain (688/2001) nojalla kunnille myönnettävään avustukseen kunnan omistaman rakennuksen öljylämmitysjärjestelmän poistamiseen ja lämmitysmuodon muuttamiseen öljylämmityksestä muihin lämmitysmuotoihin.

Avustusta voidaan myöntää kunnille kustannuksiin, jotka aiheutuvat kunnan omistaman rakennuksen öljylämmitysjärjestelmän poistamisesta ja lämmitysmuodon muuttamisesta muihin lämmitysjärjestelmiin. Avustusta ei kuitenkaan myönnetä, jos lämmitysjärjestelmä muutetaan fossiilisia polttoaineita käyttäväksi rakennuskohtaiseksi lämmitysjärjestelmäksi tai öljylämmitysjärjestelmä muutetaan uusiutuvalla polttoöljyllä toimivaksi.

Avustusta myönnetään 30 % avustuspäätöksessä avustettaviksi hyväksytyistä ja toteutuneista kustannuksista. Avustusta korotetaan 5 prosenttiyksiköllä, jos kunta on liittynyt vapaaehtoiseen energiatehokkuussopimukseen.

Avustuksen perusteena oleviin kustannuksiin hyväksyttäisiin tavanomaiset lämmitysjärjestelmän muuttamisesta aiheutuneet suunnittelu-, purku-, kierrätys-, laite- ja asennuskustannukset, mukaan lukien liittymän rakentamisesta aiheutuvat kustannukset sekä ohjaus- ja automaatiojärjestelmästä sekä öljysäiliön poistamisesta aiheutuvat kustannukset. Avustus myönnetään suunnitelmaan perustuvan kustannusarvion mukaisesti. Maksatus tapahtuu toteutuneiden kustannusten mukaan.

Valtionapuviranomaisena toimii ympäristöministeriö.

Avustusta ei voida myöntää, jos avustuksen hakijalle on myönnetty muuta avustusta samaan tarkoitukseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Vuoden 2023 talousarviossa myönnetystä kolmevuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 4 600 000 euroa.

Selvitysosa: Määräraha on peruutetun määrärahan uudelleenbudjetointia, jolla jatketaan avustuksen myöntämistä kuntien öljylämmityksestä luopumiseksi vuonna 2026.

Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

2025 II lisätalousarvio	4 600 000
2023 tilinpäätös	10 860 000

37. Avustukset vihreää siirtymää tukevan rakentamisen toteuttamiseen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 60 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää vihreän siirtymän investointihankkeiden maksatustarkastuksien, muiden hallinnollisten tehtävien ja komission RRP-raportoinnin edellyttämiin resursseihin ja henkilöstön palkkaamiseen EU:n Elpymis- ja palautumistukivälineen toimeenpanokauden loppuun.

Vuoden 2023 talousarviossa myönnetystä kolmevuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 60 000 euroa.

Selvitysosa: Määräraha on peruutetun kansallisen määrärahan uudelleenbudjetointia, jolla varmistetaan maksatustarkastuksiin, muihin hallinnollisiin tehtäviin ja komission RRP-raportointiin tarvittavat resurssit EU:n Elpymis- ja palautumistukivälineen toimeenpanokauden loppuun.

Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

2025 II lisätalousarvio	60 000
2023 tilinpäätös	2 355 000

56. Avustukset asuinrakennusten öljy- ja kaasulämmityksestä luopumiseksi (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 14 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) valtionavustuslain (688/2001) nojalla pientalojen omistajille myönnettävään avustukseen öljylämmitysjärjestelmän poistamiseen ja lämmitysmuodon muuttamiseen öljylämmityksestä muihin lämmitysmuotoihin siten kuin asetuksella (803/2021) säädetään

2) valtionavustuslain (688/2001) nojalla pientalojen omistajille myönnettävään avustukseen pientalon maakaasua käyttävän pääasiallisen lämmitysjärjestelmän poistamiseen ja lämmitysmuodon muuttamiseen kaasulämmityksestä muihin lämmitysmuotoihin

3) avustuksesta viestimiseksi sekä avustuksen hakijoille suunnatun opas- ja ohjemateriaalin valmisteluun sekä hakijoiden informaatiotukeen liittyvien kulutusmenojen maksamiseen.

Maakaasusta lämmitysjärjestelmänä luovuttaessa avustusta voidaan myöntää kustannuksiin, jotka aiheutuvat ympärivuotisessa asuinkäytössä olevan pientalon fossiilista maakaasua käyttävän pääasiallisen lämmitysjärjestelmän poistamisesta ja lämmitysmuodon muuttamisesta muihin lämmitysjärjestelmiin, lukuun ottamatta fossiilisia polttoaineita käyttäviä rakennuskohtaisia lämmitysjärjestelmiä. Avustusta ei kuitenkaan myönnetä, jos kaasulämmitysjärjestelmä muutetaan biokaasulla toimivaksi. Avustusta myönnetään 4 000 euroa pientalon kaasulämmitysjärjestelmää kohti, kun pientalossa siirrytään kaasulämmityksestä kaukolämpöön, maalämpöpumppuun tai ilma-vesilämpöpumppuun, ja 2 500 euroa pientalon kaasulämmitysjärjestelmää kohti, kun pientalossa siirrytään kaasulämmityksestä muihin lämmitysjärjestelmiin. Avustus myönnetään suunnitelmaan perustuvan kustannusarvion mukaisesti. Avustusta voidaan myöntää kustannuksiin, jotka ovat syntyneet 7.4.2022 jälkeen. Maksatus tapahtuu toteutuneiden kustannusten mukaan. Avustusta ei myönnetä siltä osin kuin kustannukset kuuluvat asunto-osakeyhtiölain (1599/2009) tai yhtiöjärjestyksen nojalla asunto-osakeyhtiön maksettavaksi.

Avustuksen myöntää elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja maksatuksen hoitaa ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskus.

Avustusta ei voida myöntää, jos avustuksen hakijalle on myönnetty muuta avustusta samaan tarkoitukseen tai jos asuinrakennusta käytetään EU-oikeuden valtioneuvoston päätöksissä tarkoitettuun taloudelliseen toimintaan.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Vuoden 2023 talousarviossa myönnetystä kolmevuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 14 000 000 euroa.

Selvitysosa: Määräraha on peruutetun määrärahan uudelleenbudjetointia, jolla varmistetaan jäljellä olevan avustuspäärahasta myöntämisen avustusehdot täyttäviin hankkeisiin ja avustushankkeeseen tarvittavat henkilöresurssit.

Määrärahan peruuttaminen aiheutuu hankehakemusten käsittelyresurssien rajallisuudesta.

Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

2025 II lisätalousarvio

14 000 000

2023 tilinpäätös

40 600 000

Pääluokka 36

VALTIONVELAN KOROT

01. Valtionvelan korko

90. *Valtionvelan korko* (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 197 000 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu korkomenoarvion tarkentumisesta. Korkomenoarviota on tarkistettu toteutuneiden korkomenojen, toteutuneen lainanoton sekä toteutuneen korkotasokehityksen mukaisesti. Korkomenojen arvioinnissa on laskentaoletuksena käytetty laskentahetken markkinakorkotasoja, 2,22 prosentin lyhyttä korkoa kolmen kuukauden korkojaksoille ja 2,31 prosentin pitkää korkoa kymmenen vuoden korkojaksoille.

2025 II lisätalousarvio	-197 000 000
2025 talousarvio	3 170 773 000
2024 tilinpäätös	3 183 095 594
2023 tilinpäätös	2 305 887 172